LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Išeina ketvirtadieniais Redaguoja Matas Žujus
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
71-73 South Washington Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. Telefonas: VA 3-5876

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION
Published every Thursday
Advertising Rates on Application
71-73 South Washington Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. Phone: 3-5876

Second-Class mail privileges authorized January 16, 1930, at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912.

No. 1. KETVIRTADIENIS, SAUSIO-JANUARY 8, 1959 VOL. - METAI 43-JI

Dienos Klausimai

Sausio 3-čią Washingtone atatinkamomis ceremonijomis Alaska paskelbta 49-ja JAV valstybe. Proklamaciją perskaitė pats prezidentas Eisenhower ir atidengė naujai pertvarkytą vėliavą. Alaska yra didžiausia kaip paskira valstybė—suvirš du kartu didesnė už Iksiol buvusią didžiausią Texas valstybę turinčią 265,896 kv. mylias. Alaska gi turi 586,400 kv. myliu, vienok tik apie 215,000 gyventojų. Alaską atrado carinės Rusijos samdytas danas atradėjas Vitus Bering. 1728 metais jis atrado Beringo sąsiaurius, o 1741 metais Alaską. Prezidentaujant Andrew Johnson, tuolaikinis valstybės sekretorius William H. Seward 1867 metais nupirko Alaską iš Rusijos už $7,200,000. Tais laikais daugelis kritikavo Seward'ą už tokį investmentą vadindami jį "Sewardo Paikybe-Folly". Laikui bėgant ir atkakliausi oponentai pamatė, kad pirkinys yra geras, o ką bekalbėti šiandien, kai Alaskos turtai pradedami naudoti.

Kaip aukščiau minėjome, oficialiai paskelbiant Alaską 49 valstybe, atidengta nauja šios šalies vėliava. Nauja vėliava vietoj šešių eilučių žvaigždžių turės septynias eilutes ir vietoj aštuonių žvaigždžių vienoj eilutėj bus po septynias kiekvienoje eilutėje. Nauja vėliava oficialiai bus priimta šių metų liepos 4 dieną, vienok niekas nebus baudžiamas, jei ją pradės vartoti anksčiau. Oficialiai priėmus naująją vėliavą su 49 žvaigždėmis gyventojai ir po to galės vartoti senąją vėliavą su 48 žvaigždėmis iki šios vėliavos bus išbaigtos vartoti.

* * *

Naujų Metų dieną ilgametis Kubos diktatorius Fulgencio Batista su šeima ir artimais bendradarbiais pabėgo ir prisiglaudė Dominican valstybėj, o kiti buvę aukšti pareigūnai spruko į JAV ir kitas šalis. Su mažu būreliu vienminčių pradėjęs sukilimus Fidel Castro, po dviejų metų atkaklios ir neatlaidžios akcijos galų gale paėmė viršų ir nuvertė Batistos režimą. Kelias dienas visoje šalyje, o ypatingai sostinėj Havanoj ir kituose didmiesčiuose vyko riaušės, senojo režimo oficialų ir pataikūnų suėmimai. Įsiaudrinę minios nežinojo kur sustoti—degino vyriausybės pastatus ir naikino kitokį turtą. Laikinuoju šalies prezidentu Castro ir jo rėmėjai paskelbė buvusį teisėją Manuel Urrutia. Kaip pats Castro, taip ir Urrutia ilgą laiką slapstėsi nuo Batistos režimo. Dabar daugelis stato klausimą kokia bus naujojo režimo linija. Kai kas įtarinėja, kad Castro ir jo bendradarbiai turi ryšių su komunistais ir gali praskinti jiems kelią į valdžią. Ypatingai tokią nuomonę skelbė Batista ir jo rėmėjai. Beje, pats Castro ir jo bendradarbiai aiškinasi, kad jie su komunistais neturėjo ir nenori turėt nieko bendro, jie tik stengėsi išlaisvinti šalį iš diktatūrinio Batistos režimo, suteikti gyventojams daugiau laisvių ir patikrinti gyventojams didesnę ekonominę gerovę. Pramatoma, kad kurį laiką santykiai su JAV nebus draugiški, vienok laikui bėgant sunormalės. Vien tik į cukraus industriją amerikiečiai yra investinę apie $250,000,000, o šią industriją, kaip ir kitas, naujasis režimas ketina sunacionalizuoti.

* * *

Reikia pastebėti, kad paskutinių penkių metų laikotarpiu kiti šešl lotyniškų valstybių buvę diktatoriai yra praradę savo sostus, o buvęs Nicaragua diktatorius generolas Anastasio Somoza 1956 metais rugsėjo 29 dieną buvo nužudytas. Vis dėlto, neatsižiūrint tokių įvykių, atsiranda ambicingų asmenų norinčių diktatoriškai valdyti.

* * *

Sausio mėnesį visi svetimšaliai turi atlikti registraciją, kaip to reikalauja įstatymas. Kurie to nepadarys gali susilaukti piniginių ir kalėjimo bausmių ar net deportacijos. Atlikimui registracijos reikia išpildyt formą I-53, kurią galima gauti iš pašto įstaigos arba imigracijos ir naturalizacijos tarnybos įstaigose. Išpildytą raportą reikia priduoti tai pačiai pašto įstaigai iš kurios gauta blanka. Siuntimas paštu nepriimtinas.

* * *

Sausio 7-tą naujasis 86 U. S. kongresas pradėjo savo sesijas. Šis kongresas turės išspręsti daugybę svarbių įstatymų projektų. Kongresiniai vadai ypatingą dėmesį kreipia į šalies apsaugos reikalus ir neužleidimą sovietams pirmenybės moderninių ginklų ir rakietų srityse.

LRKSA 101-B KUOPOS NARIAMS

Šiuo pranešama, kad Jonas Bajerčius jau neina Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje 101-B kuopos, Chicago, Illinois, finansų sekretoriaus pareigų. Šios Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje kuopos nariai, kurie nepersikėlė į kitas kuopas, yra prašomi ateity visus savo duoklių mokesčius mokėti tiesiog Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje centro įstaigai, 78 South Washington Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

Wm. T. Kvetkas, LRKSA sekretorius

Pavergtoje Lietuvoje

LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGOS III SUVAŽIAVIMAS įvyko Vilniuje gruodžio pradžioje. Į suvažiavimą atvyko ir kompartijos "pirmoji garnitūra"—Sniečkus ir kiti. Dailininkai įsakmiai buvo raginami daugiau negu iki šiol kurti "tarybinius" kūrinius, vadinasi tokius, kurjais šlovinamas režimas. Dailininkų sąjungos valdybos pirmininkas prof. Vytautas Mackevičius savo ataskaitiniame pranešime pažymėjo, kad Lietuvos dailininkų kūriniai pastaruoju metu buvę rodomi netik Maskvoje, Leningrade ir Minske, bet ir Varšuvoje, Bukareste, Stockholme, Briuselyje, Pekinge. Per ataskaitinį laikotarpį į Dailininkų sąjungą buvę priimta 95 jauni dailininkai. Sustiprėjusi taip pat ir dailininkų materialinė bazė. Palangoje įkurti dailininkų namai. Dailininkų rūmai pastatyti ir Vilniuje, rengiamos naujos dirbtuvės, kuriose dailininkai galės kurti.

VILNIUJE NESISEKA "MASINIS POLITINIS DARBAS" ĮMONĖSE. Tai buvo iškelta kompartijos propagandos-agitacijos skyriuje, rašo "Tiesa" 282 m-ryje. "Tokiose įmonėse, kaip 'Žalgirio', 'Neries', "Spalio keturiasdešimtmečio vardo' gamyklose, mėsos kombinate, netai skaitomos paskaitos apie tautų draugystę ir proletarinį internacionalizmą, apie lietuvių tautos kovą už tarybų valdžią, mokslo bei technikos klausimais ir ateistinėmis temomis". Partinės organizacijos silpnai aprūpinančios propagandistus medžiaga apie revoliucinį judėjimą, hitlerinius fašistus, buržuazinius nacionalistus. Nuo paskaitinio darbo yra nusišalinę įmonių profsąjunginiai komitetai." Nesą dirbamas propagandos darbas ir tarp moterų, jaunimo. Mažai rūpinamasi raudonaisiais kampeliais.

LIETUVOS TURISTINIŲ KELIONIŲ BIURAS neseniai įkurtas Vilniuje. Biuro direktorius esąs Leonas Žilevičius. Biuro pagrindinis uždavinys būsiąs suorganizuoti "turistines bazes", kuriose turistai galėtų sustoti pernakvoti. Tokios bazės jau esančios suorganizuotos Anykščiuose, Trakuose, Ignaline, Birštone. Sekančiais metais būsią daugiau tokių bazių. Tarp kitko numatyti turistams trys maršrutai: Vilnius - Ryga - Talinas, toliau Vilnius-Trakai-Birštonas ir Kaunas-Klaipėda. Gausią turistinių patalpų ir Nidoje. Varniuose ir keliose kitose vietose bus organizuojamos užeigos studentijai, kur studentai papigintomis kainomis galės atostogauti, tačiau turės patys save aptarnauti. Biuras kartu su kitomis institucijomis ruošia ir kelionės literatūrą turistams.

PIRMASIS KOMUNISTINIŲ "DARBO BRIGADŲ" SĄSKRYDIS įvyko Kaune lapkričio pabaigoje. "Darbo brigados" sudarytos dažniausia iš jaunuolių, kurie, komjaunimo organizacijos kontroliuojami, verčiami spartinti darbą ir kartu "išjudinti". Brigados sumanytos Maskvoje, siekiant iš jaunimo išspausti kiek tik galima.—Tokie "darbo brigadų" sąskrydžiai įvyko ir Vilniuje bei kitur.

PROF. JANUŠKEVIČIUS iš Kauno buvo nuvykęs į kardiologų kongresą Briuselyje ir į tarptautinį vidaus medicinos kongresą Philadelphijoje, kur skaitė savo referatą apie naujausius širdies tyrimo būdus. Jo tyrinėjimais esą susidomėję ir kai kurių kitų kraštų specialistai.

LIETUVOJ ĮSTEIGTA MEDICINOS ISTORIKŲ DRAUGIJA. Į draugijos valdybą įeina akademikas Lašas, sveikatos apsaugos ministeris Dirsė, docentas Micelmacheris ir kiti.

DU MILIJARDUS RUBLIŲ GYVENAMŲJŲ NAMŲ STATYBAI Lietuvoje numatoma panaudoti per septynius metus (iki 1965 m.), pranešauja Vilniaus radijas. Tai būsią kelis kartus daugiau, negu per pastaruosius 7 metus (iki 1958 m.).

NET VAIKAMS DĖSTO SEPTYNMEČIO PLANĄ. Tai matyti iš Vilniaus radijo valandėlės pionieriams. Sausus plano skaičius stengiamasi pajvairinti vaikams suprantamais palyginimais.

DUJOTIEKIO LINIJOS sekančiais 7 metais sujungsią Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Šiaulių ir Klaipėdos miestus. Vėliau būsią prie dujotiekio tinklo prijungti ir kai kurie rajonų miesteliai.

LIAUDIES MENO IŠDIRBINIŲ PARODOJE PANEVĖŽYJE dalyvavo apie 150 liaudies meninkai su 500 darbų. *Elta*

MIRĖ TĖVAS KIPAS

Pereito gruodžio 27 d. Vakarų Berlyne mirė tėvas jėzuitas Kipas (Kipp) kilimo vokietis, sulaukęs 74 metus.

Velionis ilgą laiką gyveno Lietuvoje, gražiai išmoko lietuviškai ir buvo visų mylimas bei gerbiamas. Jaunas būdamas dirbo Indijos misijose. 1915 m. įšventintas kunigu savanoriškai išėjo į karo kapelionus ir Pirmojo karo metu buvo Vilniaus krašte. Atsikuriant Lietuvoje jėzuitams, 1923 m. atvyko į Lietuvą ir buvo ilgametis jėzuitų gimnazijos Kaune direktorius.

Du šešmečius jis buvo Lietuvos jėzuitų vyresnėjas. Jo globoje ėjo "Žvaigždė", "Misijos", bendradarbiavo spaudoje, dirbo katalikų organizacijose. Buvo mėgiamas pamokslininkas ir dvasios vadovas. Sovietams okupavus Lietuvą, velionis pasitraukė į Vokietiją. *V.*

IŠ WASHINGTONO PRANEŠAMA, kad pasirašyta sutartis su Sovietų Rusija, kuria remiantis New Yorke bus atidaryta rusų žemės ūkio ir išradimų paroda, o Amerika savo parodą atidarys Maskvoje liepos 4 d. Rusams bus užleisti du aukštai New Yorke Coliseume, kur jie birželio 21 d. atidarys savo parodą. Taip pat bus pasikeista ir šios rūšies filmomis (B. Br.).

Venezuela. — Gruodžio 26-tą Venezuelos teritorijoj nusileido balionas su keturiais žmonėmis, kurie iškeliavo iš Anglijos prieš porą savaičių. Trys vyrai ir viena moteris laimingai nusileido padarę 3,300 mylių balionu tik vėju varomu (B. Br.).

MŪSŲ MIRUSIEJI

MATAUŠAS MARTUSEVIČIUS, 24 kuopos narys, gyv. 433 Church St., Minersville, Pa., mirė gruodžio 23, 1958.

PRANAS ŠIMONIS, 271 kp. narys, gyv. 427 Frobel St., Simpson, Pa., mirė gruodžio 11, 1958.

IPOLITAS KALEVA, 301 kp. narys, gyv. 3332 N. Fifth St., Philadelphia, Pa., mirė gruodžio 25, 1958.

Amžiną atilsį duok jiems, Viešpatie, ir amžinoji šviesa tegu jiems šviečia!

MASINIŲ ŽUDIKŲ BYLOS

Stambi byla ėjo Bonnoje prieš masinius žudikus Sorge ir Schubert, buvusius Sachsenhauseno ir kitų kacetų budelius. Jie kaltinami nužudę dešimtis tūkstančių nevokiečių. Kadangi tuose kacetuose buvo kalinama ir ne mažai lietuvių ir Lietuvos gyventojų, tai ir šie kaltinamieji prieš Lietuvą yra sunkiai nusikaltę. Sorge, tarp kitko yra "veikės" ir Pabaltijo kraštuose, kaipo kacetų "specialistas".

Pažymėtina, kad jie nė teisme nerodo jokio žmogiško jausmo. Šaitai jie kalba apie savo šiurpius veiksmus, nesigaili dėl jų. Vienas jų net tiesiai pareiškė, kad sušaudytieji kacetininkai nieko kito ir nebus nusipelnę. Jis ir šiandien tebemanąs, kad įsakymai tuos žmones sušaudyti, buvo teisėti. Kaip ir Ulme, taip ir Bonnoje kaltinamieji stengiasi savo kaltę kiek galint nuneigti. Tačiau bylos eigoje davė savo parodymus daugelis liudininkų, kurie patys buvo kacete ir nuo kaltinamųjų nukentėjo, arba patys matė, kaip jie kitus kalinius kankino.

Šaudė negalinčius kartu žygiuoti. Iš buvusių kacetininkų lietuvių pasakojimų ir spausdintų atsiminimų yra žinoma, kad karui baigiantis kacetininkai iš vienos vietos į kitą buvo varomi kolonomis. Silpnesni kacetininkai, nepajėgdami kartu žygiuoti, sargybinių buvo šaudomi. Jų lavonai liko pelkėse. Vienas toks buvęs sargybinis, esesininkas Vilhalmas Reischenbeck, per kitų metų spalio antroje pusėje buvo teisiamas Munchene. Jis buvo kaltinamas sušaudęs didelį skaičių kacetininkų, nebegalėjusių kartu su kolonom žygiuoti. Nuteistas 10 metų sunkių darbų kalėjimo (E.).

LIETUVIAI EUROPOS FEDERALISTINIO JAUNIMO SĄSKRYDYJE

Lapkričio 29-30 d.d. Viernheimo miestelyje (7 km. nuo Vasario 16-sios gimnazijos) vokiečių Europos federalistų globoje įvyko Europos Federalistų jaunimo sąskrydis. Nors jame gausiausiai buvo atstovaujamas vokiečių jaunimas, organizatoriai norėjo, kad jame dalyvautų ir jaunimas, kilęs iš už geležinės uždangos.

Vasario 16-sios Gimnazijos jaunimą šiame sąskrydyje atstovavo gimnazijos Moksleivių komitetas, kurį anksčiau vyresnės klasės buvo išsirinkusios savo kultūriniams reikalams organizuoti.

Minimo Europos jaunimo sąskrydžio posėdžiuose dalyvavo to Moksleivių komiteto nariai ir kiti keli mokiniai, o lapkričio 29 d. vakare, kai buvo surengtas pobūvis jaunimui susidraugauti, pasirodė ir Vasario 16-sios Gimnazijos tautinių šokių grupė. Nors to vakaro programoj dalyvavo ir vokiečiai ir bulgarai su savo tautiniais šokiais, tačiau didžiausią ir įspūdingiausią dalį atliko lietuviškoji grupė.

Lietuviai moksleiviai buvo ne tik pasiekimu patenkinti, bet ir dėl to, kad galėjo padraugauti bei pasilinksminti su labai gausiai atstovautu kitų tautų jaunimu. Lietuviškojo jaunimo pasirodymą tame sąskrydyje paminėjo ir Hesseno radijas Frankfurte.

Į sąskrydį moksleivių šį kartą nelydėjo joks mokytojas, nes buvo norima, kad patys vyresniųjų klasių mokiniai įprastų savarankiškai ir kultūringai lietuviams atstovauti ir programoje lietuvišką dalį atlikti. Šią pareigą ir uždavinį sąskrydyje dalyvavę Vasario 16-sios gimnazijos moksleiviai gražiai atliko.

PLBVKVI

VLIK'O ATSTOVAS IŠVYKO Į VATIKANĄ IŠSIAIŠKINTI

Spaudoje ir visuomenėje pradėjus plisti žinioms ryšiumi su Lietuvos atstovybe prie Šventojo Sosto, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas dėjo visas pastangas gauti tikslias informacijas iš pirmųjų šaltinių padėčiai išaiškinti.

Paaiškėjo, kad išrinkus naują Šventą Tėvą Lietuvos atstovui prie Švento Sosto susidarė tam tikri sunkumai atnaujinti skiriamuosius raštus, kas Vatikano diplomatiniuose santykiuose yra tradicija.

Suprantama, kad šį įvykį komentuodami ir spauda ir paskiri asmenys daro galimas išvadas spėdami, jog skiriamųjų raštų atstovui neatnaujinus gali būti suspenduotas atstovybės veikimas.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas panaudos visas jo kompetencijoje esamas priemones ir darys visus galimus žygius atstovybės prie Švento Sosto statusui ir veiklai išlaikyti. Tam žygiui jis tikisi visų lietuviškųjų veiksnių talkos ir visų lietuviškųjų organizacijų ir visuomenės paramos.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Vykdomosios Tarybos atstovas yra išvykęs į Vatikaną išsiaiškinti dėl susidariusios padėties ir dėl priemonių pašalinti kliūtis ir išspręsti klausimus palankiausioje Lietuvos suverenumo ir atstovavimo dvasioje.

Apie tolimesnių įvykių eigą visuomenė bus painformuota.

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Prezidiumas

LIETUVOS IR KITŲ PABALTIJO VALSTYBIŲ KLAUSIMAS PASAULIO SŪKURY

KELIAMAS IR KARALIAUČIAUS KLAUSIMAS JAUTRUS STATUS QUO KLAUSIMAS

Tarp Berlyno ir Lietuvos sienos, atrodo, yra didelis nuotolis. Ir vis tik, kai prasidėjo Maskvos politinė ofensyva Berlyno klausimu, pasaulio politikos diskusijos pasiekė iki pat Nemuno krašto. Chruščiovas savo kreipimusi į Vakarus, reikalaudamas pakeisti Berlyno statusą ir išboginti iš to miesto Vakariečių igulas, grindė savo ultimatyvinį reikalavimą tarp kitko tuo, kad Potsdamo sutartis ir kiti alijantų susitarimai jau nebegalioja, jie esą Vakariečių sulaužyti.

Karaliaučiaus Sritis

Toji Potsdamo sutartis 4-me skyriuje), tačiau, kalba apie Šiaurės Rytprūsius, *Karaliaučiaus sritį*, kurią Sovietai, įjungdami ją į Rusijos fed. respubliką, pavadino "Kaliningrado oblast". Potsdamo sutarties dalyviai 1945 m. vasarą pasižadėjo paremti sovietų pretenzijas į tą sritį būsimų taikos derybų metu. Tokios derybos iki šiol dar nė neprasidėjo. Iš vėlesnių pokario memuarų ir politinių pasisakymų žinome, kad Vakariečiai tada manė, jog atskiriamas nuo Vokietijos Šiaurės Rytprūsių kraštas (Karaliaučiaus-Tilžės - Gumbinės - Įsručio sritis) teks ne kam kitam, o Lietuvos respublikai (Plg. amerikiečių užsienio politikos žinovo Kennano straipsnį žurnale "Foreign Affairs"). Bet Stalinas su Molotovu šaltom rankom "patvarkė", kad Karaliaučiaus kraštas buvo įjungtas ne į Lietuvos, bet į Rusijos respubliką, nors Rusija su tuo kraštu nieko bendro neturėjo. Ir Washingtonas ir Londonas oficialiai ir neoficialiai yra pareiškę, kad anas Karaliaučiaus srities pavedimas Sovietų Sąjungai turėjo tik provizoriumo pobūdį—iki taikos derybų.

Dabar, kada Maskva atsimeta nuo Potsdamo sutarties Berlyno dalies, Vakaruose keliami ir kiti Potsdamo sutarties klausimai, jų tarpe ir Karaliaučiaus problema. O kai Karaliaučiaus sritis Nemuno linija susiduria su prieškariniais Lietuvos sienomis, tai *kiekvienas Karaliaučiaus srities klausimo naujas išjudinimas paliečia ir Lietuvos klausimą.*

Šis pavyzdys rodo, kaip greit pasaulio politikos sūkūriai gali išnešti į paviršių ir Lietuvos bei kitų Pabaltijo kraštų klausimą. Kaip bus išspręstas Berlyno ginčas dar nežinia. Chruščiovas pastatė 6 mėnesių terminą susitarti. Vakarų valstybės griežtai pareiškė, kad negali būti ir kalbos apie jų pasitraukimą iš Vakarų Berlyno. Galimas dalykas, kad visas tas ginčas ir kai kurie kiti aktualūs klausimai prives prie naujų viršūnių konferencijų. Vakarai ir Fed. Vokietijos vyriausybė siūlo būsimose derybose neapsiriboti Berlyno klausimu, o tartis platesniu mastu dėl visos Vokietijos neišspręstų klausimų. Tokios derybos, savaime aišku, taip pat paliestų Lietuvos ribas.

Pasaulio politika šiandien yra tiek kryžmenai susipynusi, kad įvykiai vienoje žemyno dalyje gyvai gali atsiliepti kitoje dalyje, ar net kitame kontinente. Net ir įvykiai Artimuose ir Tolimuose Rytuose, kai tik juose kaip nors pasireiškia Sovietų Sąjunga, vienokiu ar kitokiu būdu netiesioginiai gali lieti ir Lietuvą. Štai dėl ko *laisvojo pasaulio lietuviai ir jų organizacijos turi nuolat budėti ir panaudoti kiekvieną progą* savo tautos laisvės reikalui kelti.

Elta

LIETUVIŲ SARGYBŲ KUOPOJE MANZE

Lapkričio 24 dieną amerikiečių žinioj dirbąs lietuvių sargybų dalinys, stovintis prie Mainzo, minėjo Lietuvos Kariuomenės dieną. Į pamaldas, kurias atlaikė kapelionas B. Liubinas, ir susirinkimą salėje, kur kalbėjo KV-os vicepirmininkas E. Simonaitis, buvo atsilankę ir keli augšti amerikiečių karininkai. Meninei programai sudaryti buvo atvykęs ir gimnazijos tautinių šokių būrelis, lydėtas mokyt. S. Vykinto. Eilė gražiai atliktų šokių minėjimo dalyviams patiko ir šokėjai buvo apdovanoti gausiais plojimais.

PLBVKVI

HONG KONG.—10 amerikiečių kareivių, kurie savavališkai buvo pasilikę komunistinėj Kinijoj nuo Korėjos karo laiku, gruodžio 18 d. peržengė geležinę sieną ir pareiškė norą grįžti į JAV. Dar apie 10 tokių yra Kinijoj, kurie irgi žada grįžti, nes jau nusibodo gyventi komunistų "rojuje", svetimų globoje ir baimėje. *B. Br.*

TAIPEI.—Sausio 3-čią nacionalinės Kinijos oficialai paskelbė, kad apie 600,000 tibetiečių ir mongolų sukilėlių kaujasi su rusų ir kiniečių komunistų kareiviais.

NEW YORK.—Sausio 2-rą, naktį, iš St. Peter's ligoninės, Brooklyn, apyjaunė motteris pagrobė tik ką gimusį advokato ir Mrs. F. Chioncio kūdikį.

GRAYMONT, Ill.—Sausio 1 d. audros laiku farmoje nukrito ir sudužo mažas lėktuvas. Žuvo Mr. ir Mrs. Wm. Kellems ir keturi jų vaikai.

TIKRIAUSIAS BŪDAS PASIDARBUOTI LRKSA GEROVEI—ĮRAŠYMAS NAUJŲ NARIU

"GARSAS"

OFICIALUS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY,

published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išeina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Žujus

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuožiūra.

Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

ŠEŠI METAI NUO DIDŽIOJO ŽMOGŽUDŽIO MIRTIES

1959 metų kovo mėn. 5 d. sueis 6 metai nuo žymiausiojo XX amžiaus bandito ir didžiausiojo žmogžudžio bei apgaviko J. V. Džiugašvilio—Stalino mirties. Kitados pasaulį drebinęs vardas šiandien jau yra gerokai primirštas, nes jo vieton atsisėdo kiti žmonės, turintieji ne kiek mažesnių "sugebėjimų" už savo pirmąjį akuną.

Šioje vietoje pažvelkime į kai kuriuos Stalino "žygdarbius", kuriuos jis atliko savo viešpatavimo metais, turėjusius nemaža įtakos Rusijos ir kitų tautų gyvenime. Štai jie:

1. Nuo 1917 iki 1930 m.—senosios Rusijos inteligentijos išnaikinimas, ypač pasižymėjęs kruvinomis orgijomis. Kaip tik šiame laikotarpyje buvo įsteigtos vergų stovyklos, kurių pradininku buvo "Tėvas, mokytojas" Stalinas.

2. Nuo 1930 iki 1936 m.—Rusijos ūkininkijos visiškas pavergimas, žemės darbininkų įvedimo likvidavimas, vergijos, žinomos kolchozų vardu, ugnimi ir žudymais įgyvendinimas.

3. 1936-1938 m. garsioji Ježovo, Jagodos žmogžudiškoji epocha, baigusi išnaikinti Rusijos inteligentijos likučius, nepatikimus partiečius karininkų klasės atstovus, savo kreditan įrašiusi apie penketą milionų aukų.

4. 1939-1940 m. Suomijos užpuolimas, bendradarbiaujant su Hitleriu, pasirašius garsųjį Molotovo-Ribentropo paktą; IV-sis Lenkijos padalinimas, Lietuvos, Latvijos, Estijos klastingas pavergimas.

5. 1941-1945 m. Stalino palaiminimu pradėtas II-sis pasaulinis, pats kruviniausias visos žmonijos istorijoje, karas, leidęs jam visiškai pavergti Pabaltijo valstybes, visą Lenkiją, dalį Balkanų ir Rytų Vokietiją.

6. 1946-1949 m. šaltojo karo išvystymas, Čekoslovakijos pavergimas ir visiškas Kinijos inkorporavimas į raudonąją imperiją.

7. 1950 m. grobuoniškų žygių apvainikavimas Korėjoje, kur pralieta nemaža kraujo ir kur amerikiečiai patyrė nemaža aukų ir turėjo kitokių nuostolių.

Tai tik maža dalis Stalino darbų, kuriuos pasaulis dar ilgai minės su gailesčiu bei liūdesiu. Stalinas iš apie 50 milionų savo ar jo padėjėjų rankomis nužudytų žmonių pasistatė sau kaukolių paminklą, kuris yra įspėjimu Vakarų valstybėms, dar ir šiandien nevisiškai suprantančioms komunistiškus kėsluos.

Mums, gyvenantiems laisvame krašte ir išvengusiems Stalino rankos, tenka susimąstyti apie tuos, kurie turėjo patirti žudymų ir vergijos naštą ant savo kailio. Šią naštą dar daugelis lietuvių ir kitų tautų žmonių neša ir šiandien, nors ir kito budelio—Chruščiovo užkrautą. Ir ją turės nešti iki tol, kol galutinai nebus sunaikinta komunistinė imperija su jos "neklaidingaisiais" viešpačiais.

Kaip po kruvinojo Stalino mirties nepasibaigė pavergtųjų vargai, taip ir po dabartinių Kremliaus galiūnų mirties nenukris nuo jų vergijos pančiai. Jeigu kai kurie vakariečiai buvo optimistai ir tuomi tikėjo, šiandien turi persiorientuoti į kitą galvojimo kelią. Tik besalygiškė kova prieš komunizmą ir jo išperas gali lietuviams ir kitoms laisvę mylinčioms tautoms atnešti ilgalaikę taiką visame pasaulyje. Stalino prisiminimas tegul atnaujina tos kovos reikalingumą!

Edv. Š.

LIETUVOS DELEGACIJOS PAREIŠKIMAS

New Yorkas. — Tarptautinės teisės požiūriu—daugeliui valstybių nepripažįstant Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą ir tebepripažįstant Lietuvos valstybės diplomatinius atstovus bei Lietuvos pilietybę — Lietuva de jure tebėra valstybė, tik jos suverenių teisių vykdymas yra sovietų okupacijos padarytas neįgalimas. De jure pripažinimas tebėra didelė politinė-moralinė atrama laisvinimo akcijai.

Todėl kiek pavėluotai gautos iš Romos žinios, kad ryšium su naujo popiežiaus išrinkimu susidarė ten rimta grėsmė Lietuvos diplomatinei atstovybei prie Šv. Sosto, yra didelė staigmena ir skaudus smūgis visai lietuvių tautai, kovojančiai prieš komunizmą ir ateizmą už Lietuvos laisvę.

Savo kovoje dėl laisvės lietuvių tauta yra atlaikiusi ne vieną smūgį. Mes nenorime tikėti, tačiau, kad Šv. Sostas nusigręžtų nuo lietuvių tautos jos didžiojo negando metu.

Pavergtosios Europos Tautos rūpinasi susidariusia grėsme ir daro reikiamus žygius. Lietuvos delegacija Pavergtosę Europos Tautose (PET) ragina ir lietuvių visuomenę laisvojo pasaulio kraštuose subrusti ir nedelsiant siųsti Šv. Tėvui (His Holiness Pope John XXIII Vatican City) telegramas, prašant palikti Lietuvos ministerio ir Lietuvos atstovybės prie Šv. Sosto ligšiolinį diplomatinį statusą.

Lietuvos Delegacija PET

NE TAS YRA DIDIS

Ne tas yra didis, prieš ką milijonai,
Prispausti grandinių, žemyn galvas lenkia,
O dvasioje keikia; didi ne tironai,
Kuriuos reikia garbint, nors jie visiems kenkia.

Tik tas yra didis, kurs gyvastį savo
Paskyrė teikimui tik artimui laimės,
Kurs didžius darbus žmonijai dirbt gavo,
Kuriam žmonės klaupia dėkot, ne iš baimės.

Ne tas yr' galingas, kurio galybė
Tik ašarų, kraujo upeliuos braidytų,
Kurio galią skelbtų griuvėsių daugybė,
Sudegintų turtų, žmonių nužudytų.

Galingas tasai, kurs be kraujo gal skleisti
Pasauly brolystę iš krašto į kraštą,
Vargdieniams kurs duoda jų strėnas atitiesti,
Palengvindamas sunkią gyvenimo naštą.

Ne tasis drąsus yr', kur, stvėręs už kardo,
Dantimis griežia, rodos, žvėris koks įniršęs,
Ant artimo šoka, jo gyvastį ardo,
Kad pats jis žmogus yr', visai užmiršęs.

Drąsiu tiktai tąjį mes turim vadinti,
Kuris už minties mūs kovoja liuosybę,
Kurs nuosnenes savo išdrįsta apginti,
Žmonėms į akis kurs pasako teisybę.

Vincas Kudirka

VOKIETIJOJE LIKĘ LIETUVIAI DAR REIKALINGI PAGALBOS

Dažnam BALFo draugui ar geros, artimą mylinčios širdies žmogui, be abejo, kyla klausimas, kodėl praėjus 13 metų po karo ir Vokietijai taip puikiai ekonomiškai klestint, čia likę lietuviai šaukiasi pagalbos? Šis klausimas dažnai iškyla amerikiečių šalpos organizacijų, veikiančių Vokietijoje, sueigose ir iki šiol į jį būdavo randamas tik vienas atsakymas,—jog pabėgėliai Vokietijoje, o ypatingai svetimšaliai pabėgėliai, yra pagalbos reikalingi. Tai pripažįsta visi, kas Vokietijos gyvenimą gerai pažįsta. Pamėginkime trumpai šį klausimą pasvarstyti.

Kaip žinome, Vokietija yra suskaldyta į dvi dalis. Vakarų Vokietija, vadinama Bundesrepublik, su 52 milionais gyventojų yra laisva ir ekonomiškai stipri. Rytų Vokietija, su 17 milionų gyventojų, kenčia Sovietų okupaciją, kaip Lietuva ir kiti bolševikų pavergtieji kraštai. Vakarų Vokietiją, karo nuniokota, per trylika pokarinių metų turėjo priimti ir įsukti į ūkinio gyvenimo ratą 12.4 milionų naujų žmonių. Šį skaičių sudaro 9 milionai karo meto pabėgėlių ir ištremtųjų iš Lenkijos ir Čekoslovakijos; 3.2 milionai vokiečių, atbėgusių po karo iš sovietų okupuotos rytinės Vokietijos; 218,000 svetimšalių pabėgėlių iš rytų ir pietryčių Europos kraštų.

Naujai atbėgančių ir persikeliančių į V. Vokietiją žmonių srovė liejasi nemažėjančia banga. Tik iš Lenkijos paskutiniais pora metų atvyko 204,000 asmenų, iš jų 87,500 laikotarpy tarp š. m. sausio 1—rugpiūčio 31 d. Vidutiniškai iš Lenkijos per mėnesį atvyksta apie 11,000 asmenų ir nenumatoma, kad artimoj ateity šis skaičius mažės. Iš kitų už geležinės uždangos kraštų atvyko 10,000, jų tarpe keli šimtai iš Lietuvos. Iš rytinės Vokietijos, dėl nepakeliamo režimo ir geresnio ekonominio gyvenimo vilties, nežiūrint spygliuotų užtvarų ir keliavimo suvaržymų, žmonės nuolat bėga ir per šiuos metus jų skaičius pasieks 200,000. Nuolat atbėga ir kitų tautų pabėgėlių—lenkų, čekų, jugoslavų ir tt.

Nežiūrint vokiečių organizacinių sugebėjimų ir geros ekonominės konjunktūros, pabėgėlių apgyvendinimas, aprūpinant darbu, sudaro kraštui sunkią naštą. Nors išleisti geri įstatymai, kaip naštų išlyginimo įstatymas, sulig kuriuo nuo karo nukentėjusių turtai apdėti specialiais mokesčiais ir iš taip sudarytų fondų finansuojama pabėgėlių butų statyba ir jų įkurdinimas, ir nors visi dirbantieji turi mokėti labai augštus mokesčius socialinio aprūpinimo fondams, valstybė tegali mokėti tik labai mažas rentas ir socialines pašalpas ir naujų pabėgėlių apgyvendinimo eilė ateina ne anksčiau, kaip po pusantrų ar dviejų metų. Per tą laikotarpį jie turi gyventi lageriuose, sukimšti po kelias šeimas viename kambary ir yra maitinami iš bendro katilo. Lageriuose dar gyvena apie 400,000 vokiečių ir 18,000 svetimšalių, jų tarpe dar nemažai lietuvių.

Vokiečių ekspertų nuomone, svetimšalių Vokietijoje įkurdinimas yra tris kartus sunkesnis negu vokiečių pabėgėlių. Priežastys įvairios: nemokėjimas gerai kalbos, nepakankamas profesinis pasiruošimas, menka sveikata, na, ir dar įvairūs psichologiniai abiejų pusių nusiteikimai.

BALFo įstaigos Vokietijoje surinktais ir patikrintais duomenimis š. m. liepos 1 d. vienokiu ar kitokiu būdu, daugiau ar mažiau šelpiamųjų lietuvių Vokietijoje buvo 7,216 asmenų. Jų tarpe yra 2,118 vaikų iki 16 metų, 904 seneliai, 445 TB (džiova sergantys) ligoniai gyvenantieji namuose, bet nuolatos tikrinami sveikatos priežiūros įstaigų, 59 TB ligoniai gydomi sanatorijose ir 521 chroniškų, nepajėgiančių dirbti ligonių ir invalidų.

BALFo centro valdybos ir jos pirmininko nustatyta tvarka, BALFo direktorė, pataršėjai, įgaliotinis Vokietijoje ir šalpos komisijos šalpą skirstydami nerūšiuoja lietuvių į mažlietuvius, žemaičius ir augštaičius, o tik žiūri objektyvių, sunkių gyvenimo sąlygų, kurios lemia, kas daugiau, ar kas mažiau šalpos gauna. Ir šiais gerais potvarkiais vadovaujantis, BALFas neskirsto lietuvių, pav. į turinčius Vokietijos pilietybę (o ją turi dauguma klaipėdiečių ir repatrijantų ir jų skaičius prašoksta 4,000), ir jos neturinčiuosius.

Darbų Vokietijoje tuo tarpu netrūksta ir kas yra geros sveikatos, kasdieninę duonelę turi galimybės užsidirbti. Deja, tik patėkta čia statistika liudija, kad didėli lietuvių skaičiai ne dėl savo kaltės negali patys savimi pasirūpinti ir čia pasilikto gyventi ne savo laisvu apsisprendimu, bet kad jie čia buvo palikti. Dėl to didėli jų skaičiai turi tenkintis tik socialinėmis pašalpomis, kurios vienguniui ar šeimos galvai per mėnesį tesiekia 56-85 DM., žiūrint, kas kurioj brangumo zonoje gyvena, o šeimos narių pašalpos sumos dar žymiai mažesnės, už šeimos galvos.

Nedarbingieji pradėjo liūdėti, kai Amerikos valdžia nutraukė davusi riebalus ir dar daugiau nuliūdo sužinoję, kad ir sūrio negaus. Jie labai augštai ir jautriai vertina BALFo pastangas gelbėti lietuvius, kenčiančius Sibire, Lietuvoje, Lenkijoje ir net patys tam tikslui aukoja, bet jų dalia yra sunki ir jie nepamirštini.

I. Rugienius

APIE SPORTĄ TĖVYNĖJE

EDVARDAS ŠULAITIS

Prieš kiek laiko į mūsų rankas pateko nestora—125 puslapių knygelė "Sportas Tarybų Lietuvoje" išleista Valstybinės politinės ir mokslinės literatūros leidyklos Vilniuje, 1955 metais.

Ši J. Macaičio redaguota knygelė, kurioje telpa visa eilė atskirų autorių straipsnių, yra skirta "tarybinio" gyvenimo 15 metų (1940-1955) sukakčiai paminėti. Žinoma, joje yra daugumoje pasigyrimai iš "tarybinio" laikotarpio ir nepriklausomos Lietuvos sportinio gyvenimo niekinimai.

Knygelės įžangos pirmame sakinyje jau matome bolševikišką šabloniškąą išsireiškimą: "Štai, jau penkiolika metų, kai Lietuvos darbo žmonės nusibloškė nuo savo pečių išnaudojimo jungą, ryžtingai pasuko tarybiniu keliu."

Ir toliau, atrodo, viskas yra paimta iš komunistų partijos vadovėlio, tik kai kur įrašant žodį "Sportas" ir "Fizinis auklėjimas". Čia skaitome:

"Komunistų partijos centro komitetas savo istoriniu 1948 metų gruodžio 27 dienos nutarimu nubrėžė platų kelią fizinei kultūrai ir sportui toliau vystyti. Fizkultūrinis judėjimas turi būti masinis; vis augščiau turi kilti sportininkų meistriškumas; sąjunginių respublikų sportininkų uždavinys—pasiekti visasąjunginį lygį; mūsų šalies sportininkai turi iškovoti tarybiniam sportui pasaulines pergales pagrindinėse sporto šakose—tokius pagrindiniai uždaviniai buvo iškelti nutarime."

Čia reikia atkreipti dėmesį į paskutinįjį "nutarimą" kuriame sakoma, jog lietuviai *turi iškovoti* komunistams pasaulines pergales, t. y. tarnauti svetimiesiems ir dar ne paprastai, bet prievarta ("turi"). Taigi šis nutarimas tikrai liks istoriniu, kaip Lietuvos sportininkų nužmoginimas ir jų pavertimas bolševikų įrankiu.

"Giliai dėjosi tarybiniai sportininkai nutarimo žodžius. Su padėka kalbėjo apie partijos rūpinimasi tarybinio žmogaus sveikata, jo dvasinių ir fizinių jėgų harmoningu vystymu"—toliau čia rašoma. Ir kurgi jie galėjo nesidėti į širdį tuos žodžius, jeigu politrukai taip įsakė, o jų neklausymas garantuoja bilietą į Sibirą.

Apie nepriklausomos Lietuvos sportinį gyvenimą čia taip rašoma:

"Senesni sportininkai puikiai pamena tas nepaprastai sunkias sąlygas, kuriomis teko dirbti pavieniams entuziastams. Šachmatininkas Vladas Mikėnas kartu su karštu sporto rėmėju teatro režisieriumi Borisu Dauguviečiu būdavo priversti vaikščioti po Kauną . . . su aukų lapais ir rinkti lėšas respublikos šachmatų pirmenybėms organizuoti."

Negi čia tų eilučių autorius nesupranta to skirtumo, kuris yra pastebimas tarp sportavimo pobūdžio nepriklausomoje Lietuvoje ir "tarybinėje" santvarkoje. Anksčiau sportas buvo privačiose rankose (bent daugumoje) ir iš sportininkų niekas nereikalavo kam nors tarnauti, todėl ir lėšas turėjo imti iš privačių šaltinių. O dabar komunistų partija ir sportą yra pajungusi savo tikslams, todėl yra labai normalu, jog ji ir vieną kitą rublį jam numeta, kadangi sportas yra padarytas jos įrankiu.

Beskaitant knygelėje tilpusius straipsnius jaučiasi nemažas propogandos atspalvis ir čia daugelyje vietų yra prakišta mintis, jog už visus savo pasisekimus sportininkams reikia būti dėkingiems "plačiosios šalies" vyriausybei, komunistų partijai ir už tai jiems reikia stengtis atsilyginti. Savo įsipareigojimus dabartiniams ponams krepšininkas J. Lagūnavičius, paskutiniame savo aprašymo sakinyje, taip nusako:

"Lygiai kaip ir kitų broliškųjų respublikų sportininkai, Tarybų Lietuvos atstovai nesigailėjo ir ateityje nesigailės jėgų, kad tarybinio sporto vėliava kiltų tarptautinėje sporto arenoje vis augščiau ir augščiau."

Taip rašo pavergtosios Lietuvos sportininkai, kuriems nėra kito kelio. Jeigu toks būtų, tai ir žodžiai, be abejo, būtų kitoki.

BALF'O SVEIKINIMAS NAUJIEMS 1959-TIEMS METAMS

Praėjusieji metai lietuvių tautai yra užpildyti kietu darbu, pasiaukojimu, kova, skaudžiais kentėjimais, ištrėmimais, prispauda ir rūpesčiais.

Mūsų teikiama broliams-sesėms pagalba per BALFą ir artimiesiems betarpiai pasiekė tūkstančius į vargą patekusių lietuvių; palengvinome kančias, sustiprinome jų viltis, nors ir nepajėgėm jiems suteikti šviesesnės ateities.

Centre gaunam šimtus padėkos laiškų. Štai, vieno tokio padėkos laiško ištrauka:

". . . Pirmuose šio laiško žodžiuose širdingai sveikinu, brangūs broliai, linkėdamas jums sveikatos ir sėkmės. Dabar norėčiau jum labai širdingai padėkoti už jūsų gerą širdį, kadangi jūsų dovanos suteikė mums didelę paramą. Visiškai nesitikėjom, kad tokia parama pasieks ir mūsų namelį. Vis ne kartą persigalvodavom senovės prilyginimą: ypatingai gauna tas, kuris turi, o nelaimė pasiekia tą, kuris neturtingas. Taip ir mes pagalvodavom, kad greičiau mus nelaimė pasieks, nei ką galime gauti. Brangūs tautiečiai, atsitiko visai kitaip. Jūsų parama pasiekė ne tik mūsų šeimą, bet tenka matyti mums, kad didesnė dalis mūsų žmonių yra gavusi tą jūsų paramą, ypatingai sekmadieniais, kada keliauna žmonės į bažnyčią, visi pasirėdę drabužiais amerikoniškais. Tenka išgirsti ne vieną kalbą apie jūsų paramą. Daugelis duoda sau klausimą, iš kur ima siųsti tiek žmonės . . .

"Brangūs tautiečiai, suprantame, kad dovanai jums niekas neduoda, turite labai sunkiai dirbti, kad ką turėti, bet jūsų gera širdis trokšta paremti tuos, kurie blogiau gyvena. Nepasigirsim mūsų gyvenimu, nors tiek kalbama mums, kad kiekvieną dieną gėrėja gyvenimas. Tų pažadų tiesioginiai nematome..."

Ateinančiais metais nenumatoma, kad lietuvių tautos skurdas ir vargai sumažėtų, nes prašančiųjų pagalbos skaičiai vis auga. Mes vėl turėsime daryti viską, kad daugiau pagelbėti nelaimingiesiems. Vėl prašysime kiekvieno lietuvio tiesti savo duosnią artimo meilės ranką.

Tad Naujųjų Metų proga BALFo organizacijos vardu reiškiu nuoširdžiausią užuojautą kenčiantiems bei į vargą patekusiems ir kviečiu visus į bendrą artimo meilės darbą.

Lai kiekvienas lietuvis, ar čia gimęs, ar į šį kraštą anksčiau ar vėliau atvykęs, suteikia didesnę ar mažesnę auką savo broliui padėti.

BALFo Centro vardu
Kan. Dr. J. B. Končius,
Pirmininkas

Maskva. — Gruodžio 24 dieną Kremliuje paskelbtas ateinančių metų biudžetas, iš kurio karinei jėgai sustiprinti skiriama daugiausia. Iš to daroma išvada, kad rusai dar daugiau ginkluosis ir darys įvairius bandymus karinėj srity. *B. Br.*

KARDINOLAS SPELLMAN šiemet Kalėdų šventes praleido pas karius Vakarinėj Vokietijoj, o po trijų dienų vizito išvyko į Greenlandiją ir Islandiją, kur yra JAV kariuomenės daliniai (B. Br.).

MŪS LAIKŲ POPIEŽIAI MALACHIJO PRANAŠYSTĖS ŠVIESOJE

K. B. S. Danis-Zdanavičius

(Tęsinys)

Popiežius Jonas XXIII-sis

Šiandien "Angeliškojo Ganytojo" Soste sėdi naujasis Popiežius Jonas XXIII, Malachijo pranašystėje vadinamas: "Pastor et Nauta"—"Ganytojas ir Jūrininkas". Prieš išrenkant dabartinį Popiežių, nevienas žinodamas Malachijo pranašystę, spėliojo, kad būsimasis Bažnyčios valdytojas gal bus buvęs jūrininku savo jaunystėje. Kiti abejodami spėjo, kad Šv. Petro laivą ims valdyti gal iš plačių užjūrių atvykėlis, pavyzdžiui, kad ir amerikietis. Tretieji manė, ir šiandien dar tebegalvoja, kad dabartinis Šv. Tėvas, savo popiežiavimo metu, dėliai kurių nors priežasčių, trumpesniam ar ilgesniam laikui išvyksiąs iš Romos ir tuo būdu gal pasieksiąs tolimus užjūrius? Tačiau šiandien jau žinome, kad dabartinis Popiežius Jonas XXIII atsikėlė Romon iš Venecijos miesto, kur apie 5 metus išbuvo patriarku. Šis miestas tuo savotiškas visame pasaulyje, kad jo pamatus skalauja Adriatikos jūros vandenys ir pats miestas, tarsi Nojaus laivas, plaukia virš bangų. Tame mieste nėra sausų gatvių, vieton jų žmonės naudojasi vandens kanalais, plaukiodami savotiškais laiveliais — gondolomis. Tad nekartą ir dabartinis Popiežius savo laiku, tarsi jūrininkas, plaukiojo tais laiveliais ir gal nekartą, kaip žvejys ar jūrininkas, permirkusiais rūbais skubėjo į savo namus . . . Be to, apie Joną XXIII pranašystėje pasakyta, kad jis būsiąs ir Ganytojas. Šiuo atveju pravartu prisiminti naujojo Popiežiaus kalbą jo apvainikavimo iškilmių metu, kurioje sakoma: "Iš tikrųjų popiežius turi savyje gerojo ganytojo pirmavaizdį, kurį yra aprašęs Šv. Jonas Evangelistas. Visos kitos žmogiškos dorybės: mokslingumas, diplomatiniai sugebėjimai, taktas, organizavimo sugebėjimas gali papildyti popiežių, bet negali pavaduoti ganytojo dvasios." Paminėjo, kad geras ganytojas turi ir kitų avių ne iš tos avidės, tuo pažymėdamas misijų plėtimo darbą. Kad dabartinis Popiežius Jonas XXIII galės būti geras ganytojas galima spręsti iš jo praeities, iš jo būdo savybių ir net iš Koelno (Vokietijoje) kardinolo Frings laiško tikintiesiems, kuriame rašoma: "Jau šiandien iškyla ypatingos jo chorakterio savybės: protingas tikrovės pajautimas, didis ir tėviškas geranas, socialinių problemų supratimas, linkimas į humorą ir tvirta valia."

Malachijo pranašystė nesibaigia Jonu XXIII; po jo seka dar 4 popiežiai, o paskutinis pasaulio pabaigoje minimas būsiąs vardu Petras. Apie jį pranašystėje sakoma: "Paskutinio Bažnyčios persekiojimo metu jį valdys Petras iš Romos, kurs ganys avidę tarp gausių nelaimių; paskiau miestas ant septynių kalnų bus sunaikintas ir baisusis Teisėjas teis žmones." Kadangi pasaulio pabaigos metų nei angelai danguje nežino, todėl neaišku koks popiežių skaičius dar valdys Bažnyčią iki paskutiniojo Šv. Petro įpėdinio, kai Malachijo pranašystėje bus pilnai išpranašauti visi 111-ka popiežių? Likusieji ateities popiežiai Malachijo sąraše sudaro mums nemažesnį, o gal net ir didesnį, įdomumą, kaip ir praėjusieji!

Kalbant apie betkokias pranašystes, pravartu nors keliais žodžiais pabrėžti jų galimumas. Pramatymo dovana džiaugiasi ne tik protingas žmogus, bet ir kiti žemės gyviai ja yra apdovanoti. Jei jų instinktas į juos nieko nekalbėtų, paukščiai neįieškotų šiltų kraštų, o gyvūnai nepasislėptų savo urvuose, pirma neprisinešę maisto, žiemai besiartinant. Žmoguje vieton šio instinkto yra šviesus, galvojantis protas, kuris svarstymo ir apskaičiavimo keliu dažnai labai giliai gali įsiskverbti į ateitį. Todėl nenuostabu, jei jau XV šimtmetyje pasigirdo kalbos apie šių laikų automobilius, lėktuvus, telefonus ir kitokius išradimus. Taipgi visai nenuostabu, jei ir Leninas (1870-1924), pasakė, kad "Kelias į Paryžių iš Maskvos eina per Pekingą (Peiping)." Pusė šios Lenino "pranašystės" jau išsipildė, nes Kinija šiandien jau tikrai raudonai nudažyta! Jei Maskva mėgintų toliau pasistumti į Vakarus, tikriausiai Raudonoji Kinija būtų jos pusėje! Be šio įgimto proto jėgomis ateities pramatymo būdo yra dar vienas, didelis laiptas aukštyn, —tai pranašavimo galia, kuri, nesivadovaudama esamais daviniais, bet viršgamtinės jėgos poveikyje, giliai sminga į ateitį. Šį reiškinį aiškindamas Šv. Augustinas (354-430) sako: "Žmonių dvasia, kai pasitraukia nuo žemiškų dalykų, gali numatyti ateitį", nes tuo būdu žmogaus siela ir jos galios labiau yra paruoštos viršgamtinės jėgos įkvėpimams — Dievo Apreiškimui gauti. Tačiau, kita vertus, kaip gerieji ir blogieji proto jėgos dėka gali apskaičiuoti ir pramatyti kai kuriuos tolimus ateities dalykus, panašiai ir pranašystės dovana suteikiama ne tik geriesiems, bet retais atvejais ją gauna net ir blogieji. Pavyzdžiui, vienu atveju yra pranašingus žodžius pasakęs moabitų žynys Balaamas Senojo Įstatymo laikais (4 Moz. 24, 17), o kitu atveju Nauj. Įstatyme Kajipas irgi yra pranašingai kalbėjęs apie Kristaus mirties reikalingumą ir nuopelnus (Jon. II, 49-50). Šv. Tomas Akvinietis visa tai aiškindamas sako: "Dievas panaudoja net bloguosius gerųjų naudai, kad būtų didesnio pasitikėjimo verta toji tiesa, apie kurią net priešai liudija, ar tai dėlto, kad žmonės, kurie anais tiki, būtų jų kalbos daugiau palenkiami tiesai."

Tačiau ir nebūnant nei geruoju, nei bloguoju pranašu, šį tą galima nusakyti apie būsimus Popiežius, remiantis Malachijo pranašyste. Turint ją prieš akis, reikia mėginti: "Siekti tai, ko akis nepasiekia, laužti tai, ko protas nepajėgia!", kaip yra pasakęs mūsų poetas Ad. Mickevičius (1798-1855).

(Bus daugiau)

Berlynas.—Gruodžio 30-tą trys vakarų valstybės įteikė notas Sovietų Sąjungai, kad jos pasirengusios diskutuoti Berlyno miesto padalinimą ir Vokietijos sujungimo klausimą. Bet Rytų Vokietijos komunistai sako nesileis jokiom sąlygom kalbėtis, jie reikalauja viso Berlyno kontrolės (B. Br.).

AR JAU ĮSIGIJOTE ISTORIJĄ?

Kiekvienas sąmoningas lietuvis, kuriam rūpi susipažinti su mūsų pirmųjų ateivių vargais ir rūpesčiais, su pirmųjų draugijų, organizacijų ir parapijų steigimu, su mūsų Susivienijimo praeičia, darbais ir nuopelnais fraternalinėje, tautinėje, religinėje ir kultūrinėje srityse, turėtų įsigyti **LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO ISTORIJĄ.**

Istoriją parašė žinomas istorikas dr. Antanas Kučas.

Istorijos kaina $3.00.

Užsisakant išpildykite žemiau paduotą blanką, pridėkite $3.00 ir siųskite Lithuanian R. C. Aliance of America, P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), WilkesBarre, Pa.

ISTORIJOS UŽSIPRENUMERAVIMO BLANKA

Šiuo užsisakau LRKS Istor.ją ir siunčiu $.....

Vardas - pavardė _____

Numeris ir gatvė _____

Miestas _____ *Zona* ____ *Valstybė* _____

Parašas _____

LRKSA VADOVYBE

VYKDOMOJI TARYBA

Dv. Vadas—Kun. Jonas F. Baltusevičius, 1703 Jackson St., Scranton, Pa.
Prezidentas—Leonardas Šimutis, 4545 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Viceprezidentas—Rapolas J. Valatka, 15756 Lesure Avenue, Detroit 27, Michigan
Sekretorius—Vincas T. Kvetkas, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
Iždininkas—Petras J. Karaliaukas, 18 Garrahan St., Lyndwood, Wilkes-Barre, Penna.
Iždo Globėjas—Vincas Abromaitis, 118 Paterson St., Tamaqua, Pa.
Iždo Globėja—Leokadija Donarovich, 37 Eldon Ave., Lansdowne, Pa.
Dv. Kvotėjas—Dr. Wm. Christian, 1719 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Direktoriai:
Kazys Kleiva, 1615 South 49th Avenue, Cicero 56, Illinois
Vladas Činikas, 4649 Cook Avenue, Pittsburgh 36, Penna.
Albina Poškienė, 6606 So. Washtenaw Avenue, Chicago 29, Illinois

Redaktorius—Matas Zujus, 73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Petras J. Matikevičius, 235 Mosier Street, Nanticoke, Penna.
Kazys D. Rubinas, 10503 Edbrook Avenue, Chicago 28, Illinois
Juozas L. Giedraitis, 1632 Broad Street, Hartford 6, Conn.

TEISMO KOMISIJA

Adolfas Norvaiša, 93 Russell Street, Edwardsville, Pa.
Jonas Žernauskas, 518 W. Pine Street, Mahanoy City, Pa.
Simanas Galinis, 115 Putnam Street, Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

Pranas Jurevičius, 722 Montgomery Street, W. Pittston, Penna.
Marijona Šrupšienė, 6733 S. Campbell Street, Chicago 29, Illinois

ŠVIETIMO KOMISIJA

Kun. Petras Patlaba, 1515 So. 50th Avenue, Cicero, Illinois
Bronius Bobelis, 478 17th Street, Brooklyn 15, N. Y.
Bronė Mičiūnienė, 16 Henry Street, New Britain, Conn.

JAUNIMO KOMISIJA

Pranas Katilius, 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna.
Albina Evaltienė, 402 Tabor Street, Pittsburgh 4, Pa.
Dr. Albertas J. Valibus, 266 Wright Avenue, Kingston, Penna.
Della Stepulienė, 256 Battle Avenue, Exeter, Penna.

ARTIMO GEROVĖ IR LRKSA

Daryti gerą artimui yra žmoniška, o dar labiau—katalikiška pareiga, teikianti gerą darančiajam netik dvasinių nuopelnų, bet taip pat ir tam tikrą vidinį pasitenkinimą. Geras katalikas neprivalo vengti daryti gerą artimui, ypatingai tokio artimo sunkioje valandoje. Kažkodėl didesnę pareigą padėti jaučiame ir daugiau vidinio pasitenkinimo gauname padėdami ar gero darydami savam tautiečiui. **Gal dėlto, kad esame vienos kilmės, vartojame savąją kalbą, puoselėjame savuosius papročius ir mylime savo ar savo tėvų gimtąjį kraštą—Lietuvą.** Vargu tačiau ar ateina mums į galvą mintis, kad priklausymu Lietuvių R. K. Susivienijimui padedame savo artimui—mūsų tautiečiui ir reikale darome jam gerą, nekalbant jau apie tai, kad savo ir savo šeimos priklausymu ir su tuo susijusia apdrauda, pirmoje eilėje darome gerą savo šeimai, teikdami jiems finansinį saugumą mirties nelaimės šeimoje atveju. Nevienas gal stebėsis kokiu būdu priklausymu Susivienijimui galime daryti gerą savo artimui.

Paimkime pagrindinę LRKSA veiklos dalį—apdraudas. LRKSA yra fraternalinė organizacija ir kaipo tokia yra visų narių nuosavybė. Būdamas visų narių nuosavybe, LRKSA siekia ne pelno, kuris eitų į kieno nors kišenę, bet visų narių gerovės. Štai, kodėl vienam ar kitam, o ypatingai naujesniam nariui mirus, likusieji nariai ateina mirusiojo šeimai į pagelbą savo mokesčių pavidale sudėtu turtu užtikrindami mirusiojo šeimai pomirtinės išmokėjimą, ką savo ruožtu gal nevieną kartą savo dalimi darė mirusysis. Geriau įsigilinus, tai yra vienas iš gražiausių gero artimui darbų—nušluostyti sunkioje valandoje savo draugo—mirusiojo nario šeimai nevieną kieto vargo ar net skurdo išspaudžiamą ašarą.

Žiūrėdamas savo artimo nario gerovės LRKSA (taigi, jo nariai) turi sudarę Labdarybės Fondą, iš kurio gana dažnai yra sušelpiami ligoti, pasenę ar kitų bėdų suspausti nariai.

Dalis pačių narių sudėto turto eina vienas kito švietimui bei informavimui tuomi turtu įgalinant savojo laikraščio leidimą, kurį nariai gauna jau be kokio nors atskiro mokesčio. Tą patį narių turtą panaudojant yra įrašomenami mirusieji nariai, tam tikslui užperkant už juos šv. Mišias, lygiai kaip atskiriems nariams netik dalyvaujant tokiose Mišiose, bet gan dažnai ir dalyvaujant mirusių narių laidotuvėse ar pasimeldžiant už juos.

Daug dar būtų galima suminėti LRKSA vykdomų gero artimui darbų, kaip aukas įvairioms katalikiškoms ar kultūrinėms institucijoms, paramą kitoms organizacijoms ir t. t., tačiau jau aukščiau paminėtų faktų pakanka pabrėžti, kad LRKSA veikla yra paremta artimo meile ir gero artimui darbu, kuriame tikrumoje dalyvauja kiekvienas organizacijos narys.

Šiame gana dažnai šiurkščiu realizmu persunktame mūsų gyvenamajame laike, artimo meilė ir gero artimui darymas yra lyg sodrus, gaivinantis lietus po ilgos ir varginančios sausros. **Juo daugiau mumyse bus artimo meilės ir noro daryti gerą artimui, tuo labiau mūsų pasaulis taps šviesesniu ir mielesniu gyventi.** Artimo meilei ir gero artimui darymui ribos negali būti užbrėžtos, nes to niekad nebus perdaug. Kodėl tad nestiprinti artimo meilės ir gero artimui pastangas tampant LRKSA nariu, o juo tapus, kodėl neraginti ir kitus įsijungti į Susivienijimą, kad mūsų darbai duotų visokeriopos naudos mums visiems.

DIEVAS SU MUMIS

MAŽIESIEMS KATEKIZMAS

Anglų ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Dekanis. Iliustr. Šv. Kazimiero Seserys. 72 puslapių, paveikslėliais. Kaina 30 centų egzemplioriui.

Užsakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa

NAUJAS 19 KUOPOS FIN. SEKRETORIUS

NEWARK, N. J.—LRKSA 19-tos kuopos metinis susirinkimas įvyko gruodžio 14, 1958 m. Šv. Jurgio Dr-jos svetainėje, 180-02 New York Ave., Newark.

Sekretoriui E. Žemaičiui atsisakius kandidatuoti, nes nuo sausio pabaigos išsikelia gyventi į Brooklyn, N. Y. (48 Marcy Ave.), naujų finansų sekretorium išrinktas Vincas Lukošiūnas-Lukas, 244 Van Buren St., Newark, N. J. Reikalui esant, kreipkitės į naują sekretorių.

J. E. Ž.

SVARBUS 81 KUOPOS SUSIRINKIMAS

NORWOOD, Mass.—Svarbus metinis LRKSA 81 kuopos susirinkimas įvyks antradienį, sausio 13, 1959 m., 7:30 val. vakare, Šv. Jurgio parapijos svetainėje. Bus valdybos rinkimas 1959 metams ir kiti svarbūs reikalai.

Tad visi nariai maloniai kviečiami dalyvauti susirinkime, nes kiekvienam nariui turėtų rūpėti Susivienijimo reikalai.

Kviečia *Kuopos Valdyba*

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

EDWARDSVILLE, Pa.—1 kuopos susirinkimas bus sausio 18-tą dieną, tuoj po sumos Šv. Marijos parapijos svetainėje. Visi nariai ir narės, dalyvaukite.

FOREST CITY, Pa.—5-tos kuopos susirinkimas bus sausio 18-tą dieną, tuoj po sumos Šv. Antano parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa.—17 kuopos susirinkimas bus sausio 18-tą dieną, tuoj po sumos, Švč. Trejybės parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, malonėkite dalyvauti.

LUZERNE, Penna.—28-tos kuopos susirinkimas bus sausio 18-tą dieną, Mockaičio svetainėje. Pradžia 1 P. M.

SUGAR NOTCH, Pa. — 46 kuopos susirinkimas bus sausio 18-tą dieną, tuoj po sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

ASHLEY, Penna. — 69-tos kuopos susirinkimas bus sausio 18-tą dieną, 2 val. po pietų pas kuopos raštininką J. Šupšinską, 29 Fall St., Ashley, Pa.

CAMBRIDGE, Mass.—127 kuopos susirinkimas bus sausio 18-tą dieną, tuoj po paskutinių Mišių, Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos svetainėje.

DETROIT, Mich.—171-mos kuopos susirinkimas bus sausio 25-tą dieną, tuoj po pirmųjų Mišių, 9:15 val. ryte, Dievo Apvaizdos parapijos svetainėj, Schaefer ir Grand River Ave.

PITTSTON, Pa.—183-čios kuopos susirinkimas bus sausio 18-tą dieną, tuoj po sumos, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

INKERMAN, Pa.—194-tos kuopos susirinkimas bus sausio 19-tą dieną, 7:30 P. M. Marcelės Lomsargienės namuose, 15 Chestnut Street.

MANCHESTER, Conn. — 216 kp susirinkimas bus sausio 25-tą dieną, Lietuvių svetainėje, 24 Golvai Street. Visos narės-nariai malonėkite dalyvauti.

Former Parsons Resident

JIM KATCAVAGE, GIANTS STAR

Local residents are probably unaware that one of the outstanding linemen on the New York Giants professional football team is a former Parsons area resident.

He is none other than Jim Katcavage. Area fans will again have the opportunity of seeing Jim in action this Sunday when the Giants face the Baltimore Colts in the National Football League's championship game at Yankee Stadium.

Jim was born in Parsons the son of Michael and the late Anna Katcavage. The family resided for many years at 328 Breaker Street, now known as Matson Avenue. When Jim was about 14 years old the family moved to Philadelphia where the father was employed as a guard in a government plant.

Jim, with his brother Jack, attended Parsons schools and for a while attended Coughlin High School. They also have another brother, Bob.

Their father worked as an electrician in the mines in the area before the family moved to Philadelphia.

After graduating from Philadelphia schools, Jim attended Dayton University and it was from the latter school that he was drafted for the professional ranks by the Giants.

He has been a bulwark on the Giants line which is reffered to as the 11 Hangmen after last Sunday's game against the Cleveland Browns.

An uncle of Jim's, Joe Morgalis, 24 E. Main Street, Miners Mills, is a Wilkes-Barre City fireman. He is a brother of Jim's mother. Jim also has five aunts, sisters of his mother, residing in this area.

Jim, Jack and Bob are bachelors, Morgalis said. They reside with their father in Philadelphia.

(Wilkes-Barre Record, Dec. 25, 1958.)

CAN WE LAUGH ABOUT THIS?

The St. Ulrichsblatt, a Catholic newspaper of the diocese of Augsburg, Germany, published under the above title the following article:

"A few months ago the French Communist publication 'Paix et Liberte' wrote as follows: The Gospel is a much more powerful weapon for the renovation of society than our Marxist view of the world. Yet it is we who shall conquer you in the end. We are only a handful, but you Christians are millions. Think of the story of Gideon and his 300 companions, and you will understand why I am right. We Communists do not play with words. We are realists, and because we are determined to reach our end, we also know how to provide the necessary means. Of our salaries and wages we keep only what is absolutely necessary and the rest we give up for propaganda purposes.

"To this same propaganda we also devote our leisure time and part of our vacation. You, however, give only a little time and scarcely any money for the spreading of Christ's gospel. How can anyone believe in the all-surpassing value of this gospel, if you do not practice it? If you do not spread it? If you sacrifice neither your time nor your money for that purpose? Believe me, it is we who shall conquer, because we believe in our Communist gospel and are willing to sacrifice everything, even life itself, so that social justice may triumph. But you, you are afraid of soiling your hands."—(Divine Love)

ALEXANDER HAMILTON

On January 11, 1757, Alexander Hamilton was born in Nevis, British West Indies. His father was a Scotsman, his mother was of Huguenot descent. Coming to America when 15, Hamilton became noted as a speaker and writer for the American cause by the time he was seventeen. He enlisted in the Revolutionary Army, became aide-de-camp to General Washington, and soon was made Washington's secretary and trusted confident. After the decisive Battle of Yorktown, Hamilton left military service and began practice as a lawyer. In the Constitutional Convention of 1787, he was a vigorous champion of a strong central government. He wrote with Madison and John Jay a series of newspaper essays, called the *Federalist* papers. Appointed Secretary of the Treasury by President Washington, Hamilton used his power to promote a strong national government and to put our country's finances on a sound basis. In 1800 he thwarted Aaron Burr's ambitions for the Presidency by throwing his support to Jefferson. Four years later, challenged by Burr to a dual on account of his bitter comments, Himilton was fatally shot and died the following day.

Common Council

FBI direktorius Edgar Hoover paskelbė visuomenei, kad tenka labiau susirūpinti komunistų veikla JAV. Jis pareiškė, kad paskutiniais metais JAV komunistai sustiprėjo organizuotumo atžvilgiu. Jie turi daug bendrakeleivių ir simpatizatorių. *B. Br.*

NEVER FORGET THESE WORDS

"War to the hilt between Communism and Capitalism is inevitable. Today, of course, we are not strong enough to attack. Our time will come in 20 or 30 years. To win we shall need the element of surprise. The bourgeoisie will have to be put to sleep. So we shall begin by launching the most spectacular peace movement on record. There will be electrifying overtures and unheard of concessions. The capitalistic countries, stupid and decadent, will rejoice to cooperate in their own destruction. They will leap at another chance to be friends. As soon as their guard is down, we will smash with our clench fist."—(Dimitry Z. Manuilsky to the Lenin School of Political Warfare, 1931)

"Our fist now is clenched!" (Russian General as his troops rolled into Hungary to crush the October, 1956, revolt against tyranny.)

"Everywhere we have proletarian armies . . . We are able to organize these into a single force . . . no one will prevent us from accomplishing our task, of leading them on to the victory of the world revolution, and the establishment of an international proletarian Soviet Republic."—(Lenin, 1920)

"It is inconceivable that Communism and Democracy can exist side by side in this world. Inevitably, one must perish."—(Lenin)

"We must practice co-existence with other nations, until we are strong enough to take over by world revolution."—(Lenin)

"I say now that we will never go against the program of Lenin, and will follow it in the future. We are not now going to reject what we have created."—(Nikita Khruschev, 1955)

"WE WILL BURY YOU" (Khruschev boasting to American Diplomats how Russia will defeat America — November, 1956.)

AFRICA TALKS TO PHILADELPHIA

NEW YORK.—They say that "in Philadelphia nearly everybody reads the Bulletin."

This means that in the Sunday Bulletin of December 28, nearly everybody in the city noted for Brotherly Love was treated to an unusual example of Christian charity in action.

On Wednesday, the day before Christmas, an unidentified man approached Mr. A. J. Westhoff, Asst. Advertising Director of the Bulletin, and asked to place a large ad in the Sunday (December 28) issue.

The gentleman told Mr. Westhoff that he preferred to remain anonymous, saying that he "read a statement by young Negro journalist from Africa that he thought every man in America should read."

The statement appeared in the December issue of Maryknoll magazine. "The man insisted that no commercial message appear within the ad. It ran about 100 lines—more than a quarter-page—and cost him $975," reported Mr. Westhoff.

The article that the unidentified man thought was so important appeared as follows:

Kneel Down, Americans!

By Lawrence Vambe

I do not think that the average American appreciates the fact that he is enjoying a standard of living which he alone in this world is enjoying, and that the vast masses of the people of Africa are living in grinding poverty and hunger. I never knew that the average American had so much food—food to throw away—an unnecessary amount of clothes, houses that pass for dreams in Africa, automobiles and other material possessions, which most of my people can never hope to have. When I saw American men and women eating those huge meals, or sailing away in big powerful cars, or watching TV, or discussing their children's progress at college, I wondered whether they realized that individual Africans, who had applied themselves ten, twenty, fifty times more, had none of these things. I wished that there was something I could do to convince the Americans, young and old, that they should go down on their knees every day and thank God for what they have! I am not saying that they do not deserve the things they have; they do, because they have worked hard for them. But I say that in Africa even the hardest toil brings little return, or none at all.

* * *

Lawrence Vambe is a young Negro journalist from Rhodesia. He visited the United States on a State Department grant, and the above excerpt is taken from his "Report on America."

THEODORE ROOSEVELT

On January 6, 1919—forty years ago—Theodore Roosevelt, our 26th President, died at Oyster Bay, New York. Besides being one of the most colorful and dynamic Presidents of the United States, Theodore Roosevelt was a historian, explorer, a big-game hunter, chief Commissioner of Police in New York City, Colonel of the "Rough Riders" during the Spanish-American War, Governor of New York and Vice-President. Succeeding to the Presidency on the assassination of McKinley in September, 1901 and elected for a full term in 1904, his most notable achievements during his Presidency, were his sponsorship of conservation of natural resources and of food inspection, railway rate legislation and the regulation of "big business." By recognizing the Republic of Panama, he secured for the United States the right to construct the Panama Canal. He was awarded the Nobel peace prize in 1905 for his successful intervention in the Russo-Japanese War. An advocate of tolerance, Theodore Roosevelt wrote in his autobiography: "We must ever judge each individual on his own conduct and merits, and not on his membership in any class, whether that class be based on theological, social or industrial considerations."

Common Council

SVARBUS PRANEŠIMAS SIUNTĖJAMS

DOVANŲ PAKETŲ Į U. S. S. R.

MUMS MALONU PRANĖSTI, KAD NUO SAUSIO 1, 1959, JŪS TURIT GALIMYBĖS SIŲSTI DOVANŲ SIUNTINIUS Į U.S.S.R.

Sumažinta Patarnavimo Kaina

Nauji siuntiniams siųsti tarifai ir kainos nustatytos, kad palengvintų ir suprastintų siuntinių sutvarkymą, išsiuntimą ir pristatymą gavėjui, o taip pat pagerinti bendrą patarnavimą.

Kad pasiektumėte reikiamos naudos pasinaudodami naujomis kainomis ir siuntimo tvarka, siųskite siuntinius per vieną iš žemiau išvardintų firmų, kurios yra VIENINTELĖS FIRMOS OFICIALIAI PRIPAŽINTOS siuntiniams siųsti.

Įkainavimai ir patarnavimas visur tie patys

Prašome kreiptis į bet kurią iš šių firmų smulkesniai informacijai, gausit skyrių sąrašą ir kitų informacijų

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 So. State St., Chicago 4, Ill.
Tel. WAbash 2-9354

UNION TOURS, INC.
1 E. 36 St., New York 16, N. Y.
Tel. MUrray Hill 6-1155

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
1991 Broadway, New York 23, N. Y.
Tel. LYceum 5-0900

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.
135 W. 14 St., New York 11, N. Y.
Tel. CHelsea 3-2583

PACKAGE EXPRESS CO. AND TRAVEL AGENCY
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel. INgersol 7-7272

VIETINĖS ŽINIOS

LRKSA 17 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

LRKSA 17 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 18-tą, 1959, tuoj po sumos, Švč. Trejybės parapijos svetainėje, Wilkes-Barre, Pa.

Visi nariai ir narės prašomi dalyvauti.

Valdyba

LRKSA 7 KUOPOS NARIAMS

Pagal nusistovėjusią tvarką, LRKSA 7-tos kuopos susirinkimas buvo paskelbtas sekmadienį, sausio 11-tą. Vienok tą sekmadienį rytą Šv. Vardo Dr-ja rengia pusryčius ir svetainė bus užimta. Tadgi 7 kuopos susirinkimas bus laikomas viena savaite vėliau, būtent, sekmadienį, sausio 18, tuoj po sumos Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, malonėkite įsidėmėti permainą ir sausio 18-tą gausingai dalyvauti susirinkime.

Kuopos Valdyba

28 KUOPOS VALDYBA 1959 METAMS

Priešmetinis LRKSA 28 kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 21 d., 1958, Mockaičio svetainėje, Luzerne, Pa.

Pasvarsčius kitus reikalus ir išklausius raportų ir pranešimų, rinkta kuopos valdyba 1959 metams. Valdybos sąstatas: Alex Whitman—pirmininkas; P. W. Zdanavičius — finansų sekretorius, 299 Miller St., Luzerne; Florence Stravinskaitė — užrašų sekretorė.

Kuopos susirinkimai 1959 metais bus laikomi įprasta tvarka —kas mėnuo trečią sekmadienį, 1 val. po pietų, Mockaičio svetainėje.

P. V. Zdanavičius, sekr.

A. A. Mirusiems

A. A. VERONIKA MATULEVIČIENĖ, gyv. 73 Penn St., Kingston, mirė sausio 5-tą Nesbitt Memorial ligoninėj; pašarvota buvo direktoriaus Šukviečio įstaigoje; palaidota sausio 8-tą iš Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Velionė buvo gimusi Lietuvoje, šiame rajone išgyveno 45 metus. Paliko vyrą, du sūnus, du anūkus, taipgi brolį ir seserį Lietuvoje.

PAJIEŠKOJIMAI

Monika X, gyvenanti Žilinškių kaime, Daugų rajone, Trakų apskrity, pajieško giminaičio Andriaus Radvinsko, kilusio iš tos pačios apylinkės. Kitados gyveno 459 Sandos St., Athol, Mass. Jis pats, ar jį žinantys, prašomi atsiliepti adresuojant: P. O. Box 15, Wilkes-Barre, Pa.

KINGSTON'O SODALIEČIŲ VEIKLA

Kingstono Šv. Marijos parapijos sodaliečių draugija mėnesiniame susirinkime išsirinko tokio sąstato valdybą 1959 metams: Rose Kalinauskaitė—prefektė; Shirley Bellas—vicepirmininkė; Patsy Perles—užrašų sekretorė; Connie Albosta—finansų sekretorė; Rita Čepulytė—iždininkė; Marjore Valkevičiūtė—publikacijos vedėja.

Klebonas kun. V. Nanorta yra sodaliečių globėjas, kun. Ant. Norkūnas—moderatorius.

Sodalietės in corpore prie Komunijos eina kas mėnuo trečią sekmadienį, per 9 val. mišias.

Susirinkimai laikomi kas mėnuo trečią pirmadienį, 7 val. vakaro, vaikų darželio patalpose.

MINĖSIM LIETUVOS ŠVENTĘ

NORWOOD, Mass.—Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 22 dieną, 1959 m. Minėjimą bendrai rengia Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos 10 skyrius ir Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius.

Bus bažnyčioje pamaldos už žuvusius lietuvius ir kenčiančią Lietuvą. Kalbės svečias kalbėtojas ir bus graži meninė programa.

Vėliau bus plačiai pranešta apie laiką ir minėjimo tvarką. Tad iš anksto ruoškimės gausingai dalyvauti minėjime.

Rengimo Komisija

PAS AMERIKIEČIUS KARIUS

Mannheime gyvenančių amerikiečių Moterų klubas lapkričio 22 d. vakarą buvo pasikvietęs gimnazijos tautinių šokių grupę pademonstruoti lietuviškus šokius amerikiečių kariams, kuriems tas Moterų klubas ruošia kultūrinių programų. Į vakarą šokėjų grupę palydėjo mokytoja L. Žilionienė, kuri prieš šokių programos pradžią ir pertraukose tarp paskirų šokių anglų kalba suteikė amerikiečiams kariams reikiamų paaiškinimų apie mūsų tautinius šokius ir apie Vasario 16-sios gimnazijos pobūdį bei uždavinius. Lietuviški šokiai amerikiečių kariams taip patiko, kad jie nenorėjo su būreliu greit skirtis. Nuo šokių uždusę ir specialiai net nepasiruošę, moksleiviai turėjo padaiti ir lietuviškų dainų. Po programos amerikietės moksleivius pavaišino kava ir gerai nusiteikusius parvežė juos gimnazijon savo autobusu.

PLBVKVI

RAŠYTOJO HERMANO SUDERMANO 30 METŲ MIRTIES SUKAKTĮ paminėjo kai kurie Vokietijos laikraščiai, primindami ypač jo veikalus "Litauische Geschichten" ir jo draminius veikalus. Sudermanas buvo kilęs iš Šilutės apskrities, mirė 1928 metais Berlyne (E.).

"GARSO" KNYGŲ KATALOGAS

MALDAKNYGĖS

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko prelatas P. M. Juras. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Ill., 1954 m. 544 puslapių. Kaina $3.00.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) ..... .50

MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais ..... .40

ĮVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DĖL LIETUVOS. II-ji dalis. Parašyta gen. Stasio Raštikio. 686 pusl. Kaina: įrištais viršeliais—$7.00; neįrištais—$6.50.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant viršaus. Kaina tik $4.00.

CROSSES (KRYŽIAI)—Romanas. Parašė Vincas Ramonas. Anglų kalbon išvertė Milton Stark. Išleido "Lietuvių Dienos". Įdomi knyga angliškai skaitantiems. 329 pusl. Kaina $4.00.

VAI LĖKITE DAINOS—Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys. Parašė kun. J. Dabrila. Papildytą rinkinį išleido kun. Pr. M. Juras. Knyga 288 puslapių, nedidelio formato. Telpa 288 gražiausios populiariškiausios liaudies dainos. Kaina $1.00.

SMULKIOJI TAUTOSAKA—patarlės, priežodžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina $2.50.

RINKTINĖS MINTYS, žymiųjų pasaulio žmonių pasisakymai įvairiausiomis temomis. Parengė Juozas Prunskis. Virš 300 puslapių. Kaina $4.00

KARALIAI IR ŠVENTIEJI, Elenos Tumienės eilėraščiai. Kaina $2.50.

MIŠIOS, Jeronimo Kačinsko 1.50

LIAUDIES DAINOS, IV, K. V. Banaitės 2.00

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

"KALEDŲ BOBUTĖ" ELMHURSTE

Lietuvių liaudies kūryboje—pasakose ir dainose dažnai užtinkame bobos, bobutės ir senelio vardus. Pavyzdžiui, vienoje pasakoje sakoma, kad senelis ir bobutė augino pupą savo kambaryje, kuri augo ir augo be sustojimo, taip, kad vėliau reikėjo dėliai jos praardyti kambrio lubas, vėliau stogą ir net debesis.

Nesustodami ilgiau prie šių pasakomis apipintų ir dainomis apdainuotų bobučių ir senelių, paminėsime keliais žodžiais apie vieną tikrą ir labai gerą "bobutę", kuri š. m. gruodžio 7 atsilankė į Šv. Marijos Vilą Elmhurste, atnešdama mūsų čia gyvenantiems senukams gražias dovanas.

Paprastai kiekvieną metą prieš Kalėdas gerosios Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubo narės aplanko mūsų senelius Elmhurste. Jos čia atvyksta ne vienos, bet visad atsiveža kalėdų senį su pilnu maišu visokiausių dovanų mūsų seneliams ir seselėms vienuolėms, kurios tuos senelius slaugo. Šį metą vieton kalėdų senelio Elmhurstan atvyko "kalėdų bobutė", palikdama savo senuką namie prie šiltos krosnies aguonų kūčioms malti. Gal kitą metą juodu abu sykiu atvyks į Šv. Marijos Vilą?!

Sykiu su Moterų Klubu tą pačią dieną Elmhurstan atvyko Wyoming Klonio keletas vyrų, priklausančių Tauro Klubui.

Visus svečius seselės vienuolės maloniai priėmė ir pavaišino skania vakariene, kurios metu buvo sugiedota "Silent Night" giesmė ir linksmai užtraukta kalėdinė dainuška: "Jingle Bells" pianinu pritariant Mrs. Želinskienei, kuri taipgi buvo šiais metais šios kalėdinės pramogos vedėja, padedant Mrs. M. Žujus.

Vakarienės metu, seselės ir senukus sveikindama Moterų Klubo vardu, kalbėjo Mrs. J. Bayoras ir įteikė Vilos reikalams didelę dovaną: $500.00. Vyrai, nenorėdami moterims pasiduoti, Taurų Klubo vardu kalbėjo Mr. A. Brazaitis irgi įteikdamas Šv. Marijos Vilai nemažą auką, sumoje $100.00. Tenka pažymėti, kad Wyoming Klonio Moterų Klubas, be piniginės aukos, dar apdovanojo visus mūsų senukus atskiromis asmeniškai įteiktomis dovanomis.

Tolimesnis "kalėdų bobutės" dovanų sąrašas atrodo šitaip:

1)	Mrs. Pavilaitis, Wilkes Barre, Pa., aukojo	$ 25.00
2)	Mrs. Kuprienė, Wilkes-Barre, Pa.	100.00
3)	LRKSA 4 skyrius	25.00
4)	Women's Social Club, Pittston, Pa.	100.00
5)	Šv. Rožančiaus Dr-ja, Forest City, Pa.	20.00
6)	Lions Club, Moscow	25.00
7)	St. Ann's Slovak Guild of Wyoming Valley	10.00
8)	LRKSA 80 kuopa	10.00
9)	Ed. McLaughlin Co. Insurance	10.00
10)	St. Joseph's Altar and Rosary Soc. and Christian Mothers	75.00
11	St. Michael's Holy Name, Scranton, Pa.	5.00
12)	Vasario Klubas, Scranton, Pa.	75.00
13)	St. Peter and Paul Ladies Auxiliary, Tamaqua, Pa.	50.00

Be šių piniginių aukų mūsų senukams buvo padovanota įvairių saldainių, visokių gardumynų, pyragų ir šiaip įvairių reikalingų rankdarbių, kuriuos įteikė: Mrs. Butcofski, Mrs. A. Bandoza su savo draugėmis iš Philadelphia, Penna., Catholic Daughters St. Vincent's, Scranton, Pa., Catholic Daughters, Honesdale, Pa., Tobyhanna Signal Depot, State Police ir Women's Club, Moscow, Pa.

Už visas pinigines ir daiktines aukas Šv. Marijos Vilos direktorius ir Šv. Mykolo parapijos klebonas kun. J. F. Baltusevičius (Boll) iš Scranton, Pa., Seselės vienuolės, Vilos kapelionas kun. B. S. Danis-Zdanavičius ir visi senukai nuoširdžiausiai dėkoja visiems brangiems geradariams, linkėdami geriausios sekmės naujuose metuose ir melsdami Viešpatį Dievą visiems suteikti savo gausią palaimą. Ypatinga padėka priklauso ir Mrs. M. Kuchembai, kuri kaip "kalėdų bobutė" buvo labai įdomi ir duosni.

BDZ

IŠ VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS GYVENIMO

Šimtadienio Pobūvis

Pagal lietuviškų gimnazijų tradiciją, susidariusią Nepriklausomos Lietuvos laikais, Vasario 16-sios gimnazijos baigiamosios (IX) klasės moksleiviai lapkričio 15 d. suruošė vadinamąjį šimtadienį vakarą, tuo pažymėdami, kad iki baigiamųjų egzaminų beliko 100 dienų ir kad priešpaskutinioji klasė (VIII) turi neužilgo užimti išeinančiųjų vietą.

Be gimnazijos direktoriaus ir mokytojų su žmonomis buvo pakviesti Kr. Valdybos nariai ir dar keliolika vyresniųjų klasių moksleivių. Kadangi kviestieji svečiai pasirodė dosnūs, vakaras prasidėjo prie stalų užkandžiais, kava ir saldumynais.

Vakaro pradžioje trumpas kalbeles pasakė gimnazijos direktorius Dr. J. Grinius, IX-os klasės auklėtojas S. Antanaitis ir VIII klasės auklėtojas A. Krivickas. Jie visi iškėlė reikšmę tų lemiamųjų dienų IX-tai klasei, kada ji maždaug po 100 dienų išeis pro gimnazijos duris, o jos nariai išsineš raktą į augštąjį mokslą. Jei per tas dienas kam nors tektų suklupti, mokyt. S. Antanaitis ragino dėl to nenusiminti ir su visa energija toliau kopti į augštojo mokslo viršūnę, nes gimnazija tam įsteigta, kad lietuvių tautai jos sunkiais metais būtų duota sąmoningų, pareigingų ir laisvę mylinčių šviesuolių. Trumpas kalbeles dar pasakė IX ir VIII klasių atstovai, vieni įteikdami simbolį raktą ir jumoristinį linkėjimų diplomą VIII klasei, o šios atstovai tą raktą ir "diplomą" priimdami.

Po to IX klasė atliko meninę programą, sudarytą iš jų pačių kūrybos dalykėlių. Juose buvo jumoristiškai pavaizduoti gimnazijos vidaus įvykiai ir veikėjai. Po to vyko šokiai IX-sios klasės moksleivių, būsimųjų abiturientų gražiai išpuoštoje gimnazijos salėje.

PLBVKVI

108 KP. NARIAMS

MASPETH, N. Y. — LRKSA 108 kuopos susirinkimas įvyks pirmadienį, sausio (January) 12, 1959 m., 7:30 val. vakaro parapijos salėje. Visi šios kuopos nariai yra raginami dalyvauti šiame susirinkime, užsimokėt savo duokles ir išrinkt naują valdybą 1959 m., o svarbiausia finansų sekretorių.

G. Cerebiejus, sekret.

PAMINĖS S. KAIRIO SUKAKTĮ

Nepriklausomybės Akto signatarui, buvusiam Tautos Tarybos nariui, Tiekimo Ministrui, Lietuvos Seimų nariui, ilgamečiui universiteto profesoriui inž. Steponui KAIRIUI, tremtyje žinomam kaip Juozui *Kaminskui*, š. m. sausio 2 d. suėjo 80 metų amžiaus.

Lietuvos Generalinis Konsulas Jonas Budrys sumanė ir ėmėsi iniciatyvos šiam žymiam valstybininkui suruošti pagerbimą. Tam savo sumanymui gavo plačiuose sluogsniuose pritarimą ir pažadą kooperuoti.

Minėjimas įvyks sausio 12 (pirmadienį) 6 val. vakare Baltic House, 131 E. 70 St., New York, N. Y.

Programa: minėjimą atidarys Gen. Konsulas J. Budrys, pagrindinę kalbą pasakys L. L. K. pirm. p. Vaclovas Sidzikauskas.

Po to trumpai sveikins visų dalyvaujančių organizacijų iš anksto parinkti atstovai (Liet. Bendruomenės, visų politinių grupių, jaunimo, studentų korporacijų ir draugijų).

Po oficialiosios dalies bus bendros vaišės—užkandžiai.

Išlaidoms padengti—$2.50.

Organizacijų vadovai maloniai prašomi pranešti telefonu Gen. Konsulatan — TRafalgar 7-4552 tarpe 9-3 val.; arba vakare tarpe 6-9 val.—ILlinois 8-8869, kas parinktas sveikinti žodžiu ir kiek apytikrial asmenų iš jo vadovaujamos organizacijos dalyvaus.

Už New Yorko ribų esančios organizacijos, kurių nariai asmeniškai nedalyvaus, bet panorės sveikinimus siųsti laiškais ar telegramomis, prašomi juos adresuoto care of Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y., ir atsiųsti nevėliau sausio 11 dienos, kad jdos galima būtų minėjime paskaityti, o vėliau įteikti sukaktuvininkui.

L. G. K.

LRKSA 307 KUOPOS SUSIRINKIMAI

Cleveland, Ohio.—LRKSA 307 kuopos susirinkimai laikomi kas mėnuo antrą sekmadienį tuoj po lietuviškų pamaldų P. Šv. Nesiliaujančios Pagalbos parapijos svetainėje.

Sekantis susirinkimas įvyks vasario 8-tą. Visos narės ir nariai, malonėkite lankyti susirinkimus ir nesivėluoti su duoklių mokėjimu.

A. Ivinskas, sekr.

BOSTONO LIETUVIAI IŠKILMINGAI MINĖS DR. V. KUDIRKĄ

Sudarytas specialus organizacijų komitetas Dr. V. Kudirkos 100 m. gimimo sukakčiai paminėti labai uoliai dirba. Komitetui vadovauja Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius. Jo rūpesčiu minėjimo proga Bostono Liet. Dramos Sambūris pastatys atnaujintą veikalą "Dr. Vincas Kudirka" su naujomis, specialiai panengtomis, labai gražiomis dekoracijomis.

Minėjimas įvyks sekmadienį, 1959 m. sausio 18 d., 3 val. p. p. South Boston High School salėje. Minėjimo pradžioje prof. dr. J. Puzinas pasakys trumpą kalbą apie dr. V. Kudirką, o po to bus vaidinimas. Pagrindinę rolę atlieka žinomasis aktorius H. Kačinskas. Taip pat dalyvauja akt. A. Škėma iš New Yorko. Režisierius Ipolitas Tvirbutas, gyvenąs Hartford, Conn. Režisieriaus pavaduotoja Aleksandra Gustaitienė.

Norima, kad dalyvautų ne tik vyresnieji, bet ir jaunimas, todėl visiems lietuviams moksleiviams bilietų kaina tik 50 centų, o visiems kitiems—2 dol.

Į minėjimą kviečiami visi lietuviai ne tik iš Bostono ir iš kaimyninių vietovių, bet ir kiek iš tolimesnių. Tikimasi į minėjimą sulaukti ekskursijų iš Worcester, Brockton, Lawrence, Lowell, Providence, Putnam, Norwood, Stoughton, Nashua ir kitų vietovių.

Patariama bilietus įsigyti iš anksto. Bostoniškiai jų gali gauti Baltic Florist krautuvėj, Kalvaičio ir Stelmoko įstaigoj, Lithuanian Furniture krautuvėj.

Iki pasimatymo Lietuvos Himno autoriaus ir didžiojo kovotojo už Lietuvą iškilmingame minėjime!

K. M.

JUOKELIAI

Tikybos Pamokoj

Kapelionas paklausė mokinuką apie sutvėrimą pasaulio. Mokinys greitai atsakė, ką Dievas sutvėrė per penkias pirmas dienas, bet ką sutvėrė šeštą dieną, užsikirto ir nežinojo ką atsakyti.

Mokytoja, stovėdama užnugary ir kiek į šoną nuo kapeliono, norėdama pagelbėti mokiniui, kad šeštą dieną Dievas sutvėrė žmogų, ranka parodė į save.

Mokinys žvilgterėjęs į mokytoją ir pakėlęs akis augštyn atsakė:

— Šeštą dieną Dievas sutvėrė panelę mokytoją.

Panašu, Bet Ne Taip

Nasser laike savo vizito Maskvoje, buvo Chruščiovo pakviestas į Kremliaus bokštą apžvelgti Maskvą. Nasser, apsižalgęs iš bokšto, ir pasisukęs į rytus tarė:

— Mano tautos žmonės melsdamiesi atsigręžia į rytus. Taip jie visuomet prisimena savo pranašą Mohometą.

— Pas mus irgi beveik tas pats,—pastebėjo Chruščiovas.— Aš įsakau savo pavaldiniams nesigręžti į vakarus, bet atsigręžti į rytus. Taip jie visuomet prisimena Sibirą . . .

Sargyboje

Viršila egzaminuoja naujokų būrį:

— Ei, Rasteniau, ką darytum tokiu atveju? Stovi, sakysim sargyboje, naktis tamsi, nė žingsnio aplinkui nesimato, kai staiga kažkas tave iš užpakalio apkabina, taip jog nebegali pavartoti ginklo?

— Aš atsakyčiau "Verut, bėk namo, matai, kad esu sargyboje!" atpylė pasitempęs naujokas.

Diskusijos Dėl Gyvybės

Sovietai sako:

— Marse yra gyvybė, bet ten daug tobulesnė santvarka kaip Sovietų Sąjungoje, ten visi dar labiau bijo kalbėti.

— Ne, atsakė amerikietis,— jeigu būtų tokioje planetoje gyvybė, jie jau būtų paprašę iš Amerikos paskolos.

Ilgesiui Numalšinti

Žinai, pirmą kartą mes esame paplūdimyje be vaikų,—dūsauja motina.

— O, tikrai, kad ne taip pasilgčiau pripilk man galvą ir akis smėlio,—atsakė vyras.

Viršininko Pastaba

— Mr. Pumputi, kodėl tamsta šiandien pavėlavai į darbą?

— Pone direktoriau, išeidamas iš namų, laiptais nuriedėjau . . .

— Jei taip, tai galėjai greičiau ir į darbą atsiti.

LIETUVIS AMERIKIEČIŲ LITERATOROS LAUKUOSE

EDVARDAS ŠULAITIS

Nevisada pasižymėję žmonės yra tik tie, apie kuriuos daug ir dažnai yra rašoma. Kartais pasitaiko ir tokių atsitikimų, kada nors ir nedaug girdėti žmonės yra pasiekę nemažų laimėjimų ar yra įžengę į retesnę darbo sritį.

Vienu iš tokių "negirdėtų" yra Algis J. Budrys, plačiai pasireiškęs amerikiečių literatūros laukuose. Tai bene vienintelis lietuvis, kuris šiuo metu verčiasi literatūriniu darbu ir yra anglų kalba paskelbęs nevieną kūrinį.

Algis Budrys yra dar jaunas žmogus (gimęs 1931 m. sausio mėn. 9 d.) ir šiuo metu gyvena Long Branch, N. J. Jis yra gimęs Karaliaučiuje, kur jo tėvas —Jonas buvo generaliniu konsulu Rytprūsiams. Į Ameriką buvo atvežtas dar jam neturint pilnų 5 metų amžiaus ir čia lankė pradžios mokyklą ir vidurinę mokyklą. Augštąjį mokslą ėjo University of Miami, Floridoje, ir Columbijos universitete New Yorke, kur studijavo anglų literatūrą, geografiją, kūrybinę rašybą ir psichologiją. Jo tėvas šiuo metu yra Lietuvos generaliniu konsulu New Yorke, todėl ir sūnus—Algis dar ir dabar yra likęs Lietuvos pilietiu. 1954 m. vasarą jis sukūrė šeimą ir augina du vaikus.

Neseniai su šiuo jaunu rašytoju padarėme pasikalbėjimą (laiškais) ir su kaikuriomis mintimis norime supažindinti ir šio savaitraščio skaitytojus.

Paklausus apie kūrybos pradžią, sužinojome, kad Algis pradėjo rašyti dar būdamas vidurinėje mokykloje ir jau ten laimėjo Vineland, N. J., Prekybos Rūmų premiją už geriausią rašinį abiturientų klasei pagal duotą temą.

Apysakas (short stories) pradėjo kurti kolegijos paskutiniame kurse, kur buvo paskatintas savo literatūros ir rašybos profesorių, kurie skaitė jas ir gyrė jų stilių, kalbą ir turinį. Tačiau žurnalai jų nepriimdavo ir jos dažniausiai būdavo grąžinamos sekančiomis dienomis, matomai, kai kurios net neperskaitytos. Bet tas nesužadino nusivylimo jausmo, bet davė atkaklumo tolimesniems bandymams.

Pagaliau 1951 m. prieš Kalėdas viena apysaka — "Planet Story" buvo priimta ir atspausdinta, o nuo tada jau prasidėjo lengvesnis kelias ir nebuvo vargo su kūrinių spausdinimu.

Užsimindamas apie lig šiol atspausdintus ar atskirais leidiniais išleistus kūrinius, rašytojas atsakė:

"Šiandien, žvelgdamas į praeitį, per septynerius metus turiu atspausdintus kelis šimtus trumpų apysakų, tilpusių įvairiuose žurnaluose. Taip pat turiu atspausdintas tris originalias knygas ir esu žinomas redakcijose, rašytojų, kritikų ir skaitytojų tarpe. Šiandien leidyklos pačios prašo mano rašinių, o vis dėlto negalėčiau pasakyti, kad mano materialinė padėtis būtų labai tvirta—tuo negali pasigirti ir daug senesni rašytojai. Vienok, verčiuosi su šeima, turėdamas vidinį pasitenkinimą, jog atsiekiau užsibrėžtą tikslą."

Taip pat paklausėme—ar jam nekenkia amerikiečių spaudoje prisistatyti su lietuvišku vardu ir pavarde.

"Mano lietuviška pavardė ir vardas man nei kiek nekliudo. Man visai nė į galvą neatėjo mintis keisti savo pavardę ir dėl jos nekilo jokio nesusipratimo. Tik kaip rašinių tame pačiame žurnalo numeryje tilpdavo daugiau negu vienas, turėdavau pasirinkti 'Pen Name', nes leidyklos nebenori viename numeryje dėti kelias ta pačia pavarde apysakas. Todėl esu vartojęs šiuos pseudonimus: I. Janvier, Paul Janvier, John A. Centry, Gordon Jones, Javlin, Wm. Scarff, Winchell Bates. Tačiau, nežiūrint kokia pavarde pasirašysi, kolegų rašytojų ir kritikų nesuklaidinsi—mes sugebame vienas kitą atpažinti pagal rašinių stilių. Kas pusmetis išeina rašinių rinkinys, kurie yra kritikų pripažinti geriausiais. Tose antologijose yra tilpę ir mano kūrinių, kai kada net po kelius, o keletas buvo išvardinti kaip 'verti pagyrimo'."

Šiuo laiku A. Budrys rašo daugiausia "Science Fiction" pobūdžio dalykus, nes tos srities apysakoms, sakosi, yra didžiausia paklausa. Bet taip pat yra rašęs ir atspausdinęs keletą kriminalinių apysakų, kurios irgi kritikų buvo gerai sutiktos, tačiau jos susilaukia mažesnę paklausą ir atlyginimą. Iki šiol yra išėjusios trys didesnės apimties knygos: False Night, Man of Earth, Who? Paskutinę nupirko viena Vokietijos leidykla ir ji taip pat bus išleista ir vokiečių kalboje. Taip pat amerikiečių leidykloms (Pyramid Books ir Ace Books) yra pardavęs dar dvi naujas knygas, kurios žada netrukus pasirodyti.

A. Budrys daug papasakojo apie galimybes lietuviams rašytojams įžengti į amerikiečių leidyklų spausdinamųjų autorių tarpą. Tačiau, kadangi čia yra specifinis dalykas, šioje vietoje negalima pilnai šį klausimą išgvildenti. Čia norisi tik perduoti mintis, jog mūsiškiams reikia gerai valdyti anglų kalbą ir suprasti—ko amerikiečiai skaitytojai pageidauja. Taip pat pradžioje geriau yra bandyti su literatūrinio agento, turinčio gerus ryšius, pagalba, bet vėliau reikia mokėti apsisaugoti nuo išnaudojimo.

MIRĖ YAROSLAV J. CHYZ

Yaroslav J. Chyz, vienas iš Common Council for American Unity direktorių, laikraščio leidėjas ir tautinių grupių autoritetas, staiga mirė šeštadienį, gruodžio 13, savo namuose Elmhurst, N. Y.. Jis buvo 64 m. amžiaus.

Prieš 36 metus atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes iš vakarinės Ukrainos, p. Chyz aktyviai dalyvavo spaudoje, organizacijose ir kultūros bei civiliniuose Amerikos tautinių grupių reikaluose. Šioje srityje jis buvo tikras autoritetas.

Per daugelį metų p. Chyz buvo vyriausias "Narodna Volya", ukrainų laikraščio, Scranton, Pa., redaktorius. 1942 m. jis pradėjo dirbti Common Council of America Unity organizacijoje, kaip užsienių kalbų spaudos skyriaus viršininkas ir šioje organizacijoje dirbo kaip vienas iš direktorių nuo 1952 m. Per šį laiką jis buvo ekspertu patarėju Amerikos valdžiai ir daugeliui viešų ir privačių agentūrų.

Per kelis paskutinius metus p. Chyz dažnai važinėjo į Europą sustiprinti glaudesnius santykius tarp Europos-Amerikos draugijų ir tautinių grupių Amerikoje. Jis aplankė tarp daugelio kitų kraštų Anglija, Prancūziją, Vokietiją, Italiją, Suomiją, Lenkiją, Čekoslovakiją ir Jugoslaviją. 1956 m. jis padėjo suorganizuoti Prezidento People-to People programos Tautinių Grupių Komitetą ir tame komitete dirbo kaip egzekutyvinis direktorius.

P. Chyz tarp daugelio kitų profesinių draugijų buvo Ukrainos Meno ir Mokslo Akademijos, New Yorko Sveikatos ir Šalpos Tarybos ir Amerikos Emigracijos Muziejaus narius. 1954 m. jis gavo tautinę citaciją iš Philadelphijos Fellowship Komisijos.

Per Pirmąjį Didyjį Karą, būdamas Austrijos armijos vyresniuoju leitenantu, jis dirbo kaip radio-inteligencijos ir ryšio karininkas ir vėliau buvo Ukrainos Liaudies Respublikos armijos kapitonu. Po karo, baigęs savo studijas Pragos Universitete, jis gavo Bachelor of Arts laipsnį slovėnų kalbų ir literatūros srityje. Kaip patyręs kalbininkas jis laisvai vartojo kelias kalbas.

P. Chyz paliko žmoną, Josephine J. Chyz, ir seserį Kanadoje.

Common Council

GALIMA ĮSIGYT ŽODYNŲ

"Garso" administracijoje galima įsigyt praktišką dviejų dalių — angliškai - lietuvišką ir lietuviškai - angliškę Marlborough's išleistą žodyną.

Redaguotas Rev. H. H. Pewtress ir Rev. I. Geriko

888 puslapių. Kaina $4.50

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.